

ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК ЮНЕСКО

Короткий аналітичний огляд щодо України

Image source

Програма фінансується
Європейським Союзом

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Diversity of
Cultural Expressions

ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Індикатори впливу культури на розвиток України - це ініціатива програми ЄС та Східного партнерства "Культура і креативність", що фінансується Європейським Союзом. Ця ініціатива ґрунтується на методології ЮНЕСКО "Індикатори впливу культури на розвиток", яка успішно застосовується у багатьох країнах світу.

Індикатори впливу культури на розвиток (ІВКР) ЮНЕСКО демонструють сприятливу та стимулюючу роль культури в контексті сталого розвитку. Завдяки інноваційній методології цей інструмент стратегування та адвокації розглядає багатовимірні зв'язки між культурою та розвитком.

Аналіз 7 ключових сфер культури та розвитку на базі оцінки 22 основних індикаторів відповідає потребам та реаліям країн із низьким та середнім рівнем доходів. Великий об'єм кількісних даних, отриманих під час впровадження ІВКР, сприяє формуванню добре поінформованої культурної політики та інтеграції культури в стратегії розвитку, у такий спосіб роблячи внесок у впровадження Конвенції ЮНЕСКО про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження від 2005 р.

Методологія ІВКР є результатом чотирирічного дослідження (2009–2013 рр.). До кінця 2014 р., демонструючи свій потенціал політичного впливу, його було впроваджено в 17 країнах світу¹.

Україна розпочала впровадження ІВКР у квітні 2016 р. та завершила цей процес у березні 2017 р. Цей Огляд підсумовує результати, деталі впровадження та вплив, який мав проект ІВКР в Україні.

• КОРОТКО: ВІДКРИТТЯ ДІАЛОГУ ТА ПІДСИЛЕННЯ СТАТИСТИКИ

– Основні результати: Структура індикаторів впливу культури на розвиток України

• ДЕТАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ УКРАЇНИ ЗА СФЕРАМИ:

- Економіка
- Освіта
- Управління
- Рівень суспільної участі
- Гендерна рівність
- Комунікація
- Культурна спадщина

• ПРОЦЕС ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

• ДОДАНА ВАРТІСТЬ ІВКР В УКРАЇНІ

¹ Індикатори впливу культури на розвиток ЮНЕСКО. Аналітичний бриф Боснії та Герцеговини. 2013, ст.. 2.

КОРОТКО: ФАКТОЛОГІЧНО ОБГРУНТОВАНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

Після революційних подій 2013-2014 рр. та послідовних зусиль щодо запровадження реформ з метою розбудови держави та соціальної політики влада України визнала роль культури в розвитку в таких ключових документах, як Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 р. (2014 р.) та Довгострокова стратегія розвитку української культури (2016 р.). Нові дані, отримані під час впровадження ІВКР, стали підтримкою програми дій завдяки наданню емпіричних фактів та цифр для аналізу та створенню стратегій, уможливлючи планування, що ґрунтується на доказах, та укріплюючи статистику у сфері культури. Супутній процес впровадження викрив як недоліки в статистиці та системах моніторингу на національному та культурному рівнях, так і можливості задоволення потреб у розширеному діалозі, співпраці та гармонізації культурної політики та фінансових механізмів серед великої кількості децентралізованих міністерств та культурних установ, відповідальних за культуру.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ: СТРУКТУРА ІНДИКАТОРІВ ВПЛИВУ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК УКРАЇНИ

УКРАЇНА: Структура індикаторів впливу культури на розвиток України

Становище культури в Україні: IBKP висвітлюють потенціал внеску українського культурного сектору в економічний розвиток та добробут, водночас підкреслюючи певні наявні перепони, що перешкоджають реалізації повного потенціалу.

Результати показують, що, незважаючи на високий рівень вітчизняного виробництва, продемонстрований значним внеском культурного сектору у ВВП ① (4,04 % від загального рівня ВВП) та високим відсотковим рівнем працевлаштування в культурних закладах ② (3,17 % від загальної кількості працевлаштованого населення), **необхідна подальша підтримка для підвищення вітчизняного споживання культурних товарів та послуг** ③ (0,88 % від загальних витрат на домашнє споживання) та **збільшення потенціалу культурних індустрій на вітчизняному ринку** шляхом підвищення частки інтернет-користувачів відносно загальної кількості населення (49,26 %).

Незважаючи на те, що отримані позитивні результати щодо нормативної, політичної та інституційної бази, а також громадянської активності ⑧ ⑨ ⑪ (0.94/1; 1/1; 0.95/1) **котрі підтверджують наявність фундаменту належного культурного управління, поширення культурної інфраструктури в Україні продовжує стикатися з перепонами** ⑩ (0.88/1), що не лише перешкоджають доступу до культурного життя, але і формують негативне ставлення до результатів культурного виробництва, поширення та користування. Аналогічно, **хоча громадські установи пропонують різноманітний вибір культурних програм на рівні технічної, професійної та вищої освіти** ⑦ (1/1), **можна було б сформувати додаткову підтримку для сприяння розвитку культурних індустрій шляхом оновлення програм з культурного менеджменту та підвищення якості освітніх курсів, особливо в галузі управління та культурної спадщини.**

Шляхом розширення доступу до культури та покращення показників участі в культурній діяльності можна збільшити потенціал культури в посиленні почуттів взаєморозуміння, солідарності та довіри, усуваючи розрив між індикаторами міжкультурної та міжособистісної довіри ⑭ ⑮ (82.9%; 23.1%), що безпосередньо стосуються соціальної взаємодії та мають особливу значущість у політичному та військовому контексті.

Для того, щоби культура й надалі сприяла загальному добробуту, треба направити основну увагу на розвиток гендерної рівності та цілеспрямовано працювати з питаннями свободи слова та самовизначення. Індикатор сприйняття гендерної рівності ⑯ (58.4%) показує необхідність посилення адвокації та вжиття заходів у ключових сферах діяльності з метою усунення перешкод для участі в політичному та суспільному житті. Крім того, для реалізації потенціалу культури у забезпеченні благополуччя як форми вираження та задоволення потреб потрібні заходи для покращення умов політичного, економічного, правового, соціального та культурного контексту, що забезпечує свободу слова ⑲ (47/100) та самовизначення ⑳ (6.17/10).

АЛЬТЕРНАТИВНІ ІНДИКАТОРИ

На національному рівні за відсутності даних, необхідних для побудови запропонованих основних ІВКР-індикаторів, але за наявності інших актуальних джерел даних щодо подібних показників, були запропоновані альтернативні індикатори.

ДОДАТКОВІ ІНДИКАТОРИ

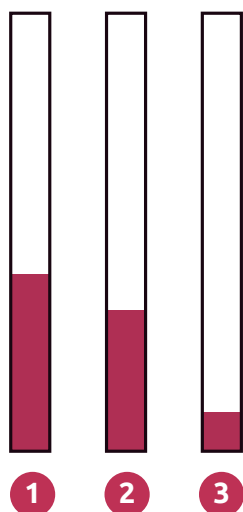
Коли в країні є додаткові дані, які можуть покращити загальне розуміння показника, то застосовуються додаткові індикатори.

ДЕТАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНА СФЕРА

У постіндустріальних економіках культурні та креативні індустрії стають усе важливішими. Ці індустрії динамічно та швидко зростають, вони роблять внесок в економічний розвиток, створюють робочі місця та задовольняють запит споживача на товари та послуги. Окрім того, вони дають вихід креативному вираженню, експериментуванню та підприємництву, сприяють розвитку творчого та соціального капіталу країни.

- 1 ВВП
- 2 Працевлаштування
- 3 Витрати домашнього господарства

Зараз в Україні, на жаль, деякі політики декларують необхідність реіндустріалізації, у той час як інші надають пріоритет національному сільськогосподарському сектору. Це дослідження є першим кроком до усвідомлення важливості культурних та креативних індустрій в українській економіці. З цією метою відповідно до Методичного посібника IBKP ЮНЕСКО, є три основні індикатори: внесок культурної діяльності у ВВП, працевлаштування у сфері культури та витрати домашнього господарства на культуру.

Основні індикатори	Опис
ВНЕСОК КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВВП	➤ Процент внеску приватної та державної культурної діяльності у валовий внутрішній продукт
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ	➤ Процент осіб, зайнятих у сфері культури порівняно із загальною кількістю працевлаштованого населення
ВИТРАТИ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА НА КУЛЬТУРУ	➤ Процент кінцевих споживчих витрат домашнього господарства на культурну діяльність, товари та послуги порівняно із загальними споживчими витратами домашнього господарства

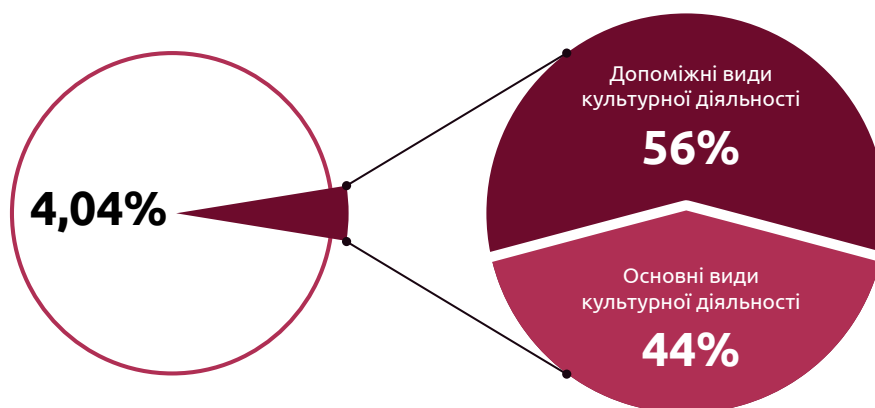
1 ВНЕСОК КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВВП (2014)

Факти та цифри

Внесок українського культурного сектору у ВВП 2014 р. становить як мінімум **4,04 %**. Це було набагато менше, ніж показник сільськогосподарського сектору, лісового господарства та рибного господарства (11,65 %), але на рівні з такими секторами, як гірничодобувна промисловість — 5,72 %, фінанси та страхування — 5,11 %, будівництво — 2,67 %.

Економічний внесок основних сфер культурної діяльності склав 44 %. Найпоширенішими видами серед основних сфер культурної діяльності були архітектурна та інженерна діяльність та пов'язане з ними технічне консультування (15,5 %), реклама (13,1 %), телевізійна діяльність зі створення програм та мовлення (6,8 %).

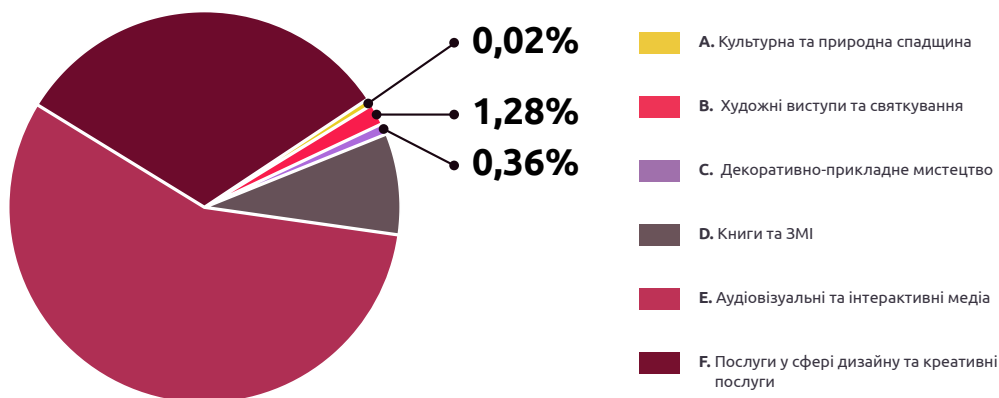
ПРОЦЕНТ ВНЕСКУ ПРИВАТНИХ ТА ДЕРЖАВНИХ ВИДІВ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВВП

Джерело: Державна служба статистики України (2014 р.)

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

ПРОЦЕНТ ВНЕСКУ ПРИВАТНИХ ТА ДЕРЖАВНИХ ВИДІВ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ - 4,04%

Джерело: Державна служба статистики України (2014 р.)

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

Частка обладнання та допоміжних культурних сфер була вищою — 56 %.

Вона складалася з таких видів діяльності:

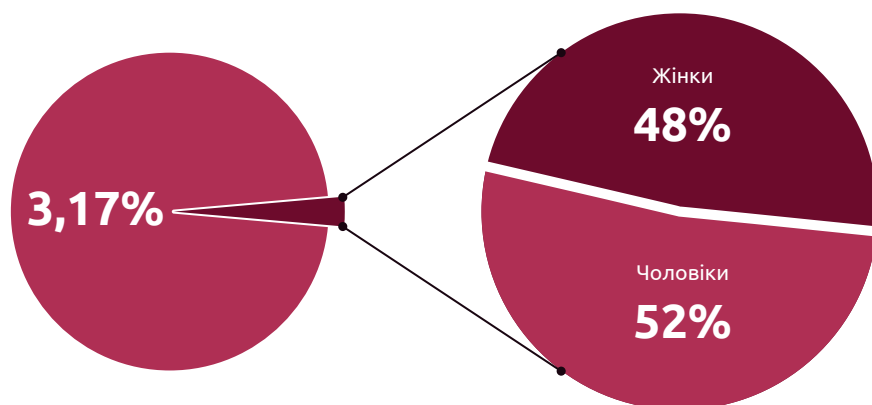
- Бездротові телекомунікації — 26,3 %.
- Дротова телекомунікаційна діяльність — 11,9 %.
- Виробництво споживацької електроніки — 6,1 %.
- Друк — 4,9 %.
- Роздрібна торгівля аудіо- та відеообладнанням у спеціалізованих магазинах — 4,7 %.
- Інші види діяльності — 2,1 %.

2 ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ: 3,17 % (2014 р.)

Співвідношення робочих місць у сфері культури порівняно із загальною кількістю працевлаштованого населення в Україні у 2014 р. складало майже 3,17 % (573,4 тисячі чоловік). Основні види культурної діяльності створили робочі місця для 444,9 тисяч осіб (77,59 %), тоді як види культурної діяльності, пов'язані з технікою/ допоміжними матеріалами, працевлаштували 128,5 тисяч осіб (22,41 %).

В Україні культура створює робочі місця, генерує прибуток та матеріально забезпечує тих, хто працевлаштований на цих посадах на достатньо високому рівні. Наприклад, галузь комп'ютерного програмування надає роботу як мінімум для 101,9 тисяч осіб. Як мінімум, тому що частка тіньового сектору економіки в Україні сягає 60 %.

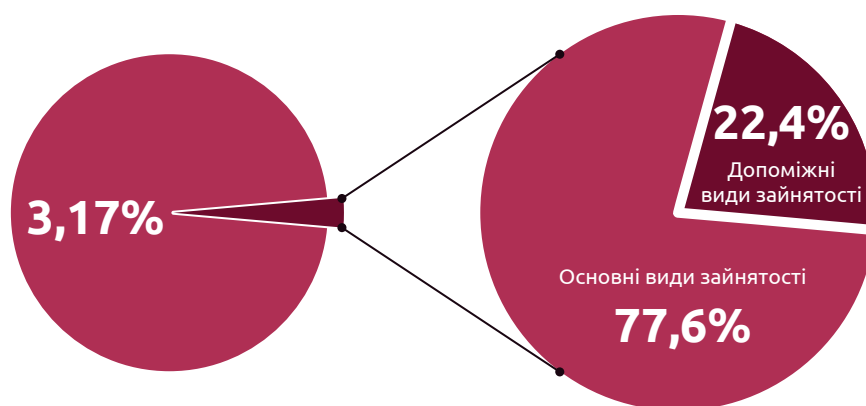
ПРОЦЕНТ ОСІБ, ЗАЙНЯТИХ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ ПОРІВНЯНО ІЗ ЗАГАЛЬНОЮ КІЛЬКІСТЮ ПРАЦЕВЛАШТОВАНОГО НАСЕЛЕННЯ

Джерело: Державна служба статистики України (2014 р.)

Методика: IBKP ЮНЕСКО

ПРОЦЕНТ ОСІБ, ЗАЙНЯТИХ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ ПОРІВНЯНО ІЗ ЗАГАЛЬНОЮ КІЛЬКІСТЮ ПРАЦЕВЛАШТОВАНОГО НАСЕЛЕННЯ

Джерело: Державна служба статистики України (2014 р.)

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

Внесок культурного сектору в працевлаштування також є недооціненим через те, що робочі місця у видах культурної діяльності та/або закладах, безпосередньо не пов'язаних із культурою, так само як і робочі місця, що виникли через потужний зв'язок із культурою (готельно-ресторанний бізнес (ресторани і т. ін.) та готельні заклади, розташовані в місцях культурної спадщини або поблизу них), не беруться до уваги.

Аналізуючи гендерний аспект робочих місць у культурній сфері в Україні, ми можемо підтвердити гендерну рівність: 48 % жінок та 52 % чоловіків. Водночас в основних видах культурної діяльності задіяно більше жінок (251,6 тисяч), ніж чоловіків (193,3 тисяч). У видах культурної діяльності, пов'язаних з обладнанням/допоміжними матеріалами, домінують чоловіки: 104,8 тисяч чоловіків і 23,7 тисяч жінок у зв'язку з великою чисельністю чоловіків-розробників програмного забезпечення.

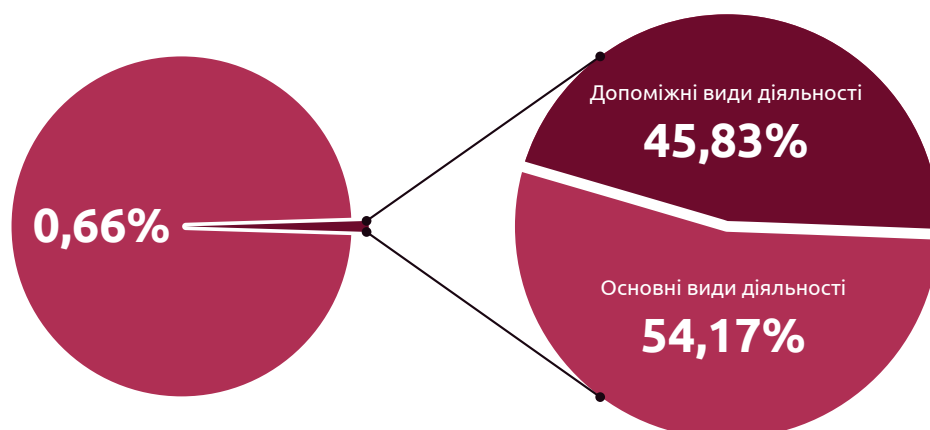
В основних видах культурної діяльності є деякі класи зайнятості з вираженою диспропорцією на користь жінок:

- бібліотекарі та суміжні з ними професії в інформаційній сфері, працівники бібліотек — 30:1;
- соціологи, антропологи та суміжні з ними професії — 13:1;
- письмові та усні перекладачі та інші лінгвісти — 6:1.

3 ВИТРАТИ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА НА КУЛЬТУРУ: 0,88 % (2014 р.)

В Україні 0,88 % від кінцевих споживчих витрат домашнього господарства у 2014 р. складали культурні товари та послуги. Витрати, пов'язані з основними галузями в культурі, склали до 54,17 %, тоді як у технічній сфері /допоміжних галузях вони складали 45,83 %.

ПРОЦЕНТ КІНЦЕВИХ СПОЖИВЧИХ ВИТРАТ ДОМАШНЬОГО
ГОСПОДАРСТВА НА КУЛЬТУРНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ТОВАРИ ТА ПОСЛУГИ
ПОРІВНЯНО З ЗАГАЛЬНИМИ СПОЖИВЧИМИ ВИТРАТАМИ

Джерело: Державна служба статистики України (2014 р.)

Методика: IBKP ЮНЕСКО

Індивідуальні споживчі витрати на культурну діяльність, товари та послуги, що були здійснені домашніми господарствами, формують уявлення про розмір та потенціал національного ринку культури та через економічні потоки демонструють наскільки високо суспільство оцінює культуру. З цієї точки зору, можливо, українське суспільство не оцінює культурні товари та послуги через ринкові операції на достатньо високому рівні. І, як наслідок, розмір цього ринку є малим, але потенціал є високим.

Основні культурні витрати українських споживачів визначаються такими культурними товарами та послугами, як:

- культурні послуги (код за Класифікацією індивідуального споживання за цілями 09.4.2) — 37,95 % загальних витрат на культуру;
- обладнання для обробки інформації (09.1.3) — 21,11 %;
- обладнання для прийняття, запису та відтворення звуку та зображень (09.1.1) — 20,83 %;
- ювелірні вироби, годинники настільні та наручні (12.3.1) — 7,74 %;
- книги (09.5.1) — 5,28 %.

Перехресно аналізуючи основні індикатори, зважаючи на виробництво культурного сектору (4,04 % від загального обсягу виробництва) та культурного споживання (0,88 % від загальних обсягів споживання), можна зробити висновок, що Україна є чистим експортером культурних товарів та послуг. Але це не є так насправді, хоча, наприклад, українські розробники програмного забезпечення працюють в основному на зарубіжні ринки.

Ця диспропорція може бути пояснена двома чинниками:

- в Україні цінність культурних товарів та послуг, отриманих місцевими домашніми господарствами та наданих неприбутковими закладами за цінами, які не є економічно значущими (наприклад, послуги музею, театру та громадської бі-

бліотеки, безкоштовні громадські культурні заходи і т. ін.), є більш ніж вагомою, але водночас виключена з представленого споживацького індикатора;
– певні типи витрат на культурні продукти не фінансуються безпосередньо домашніми господарствами, такі як дизайн та реклама.

Отже, для отримання більш об'єктивної інформації та точних індикаторів потрібно провести додаткове дослідження.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ СТАТИСТИКИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Щоб покращити оцінювання взаємозв'язку між культурою та економікою в Україні треба зробити доступними кращі статистичні методи.

ВНЕСОК КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВВП

Внесок українського культурного сектору у ВВП є досить великим, але водночас він є недооціненим. По-перше, цей індикатор вимірює тільки внесок приватної культурної діяльності у ВВП. Культурна діяльність неринкових закладів не включена до розрахунків.

По-друге, з огляду на високий рівень тіньового сектору в економіці України (згідно з різними оцінками, до 60 % ВВП; у культурних та креативних індустріях він, можливо, навіть вищий) та нелегальну діяльність, таку як піратство, цей індикатор міг би бути вагомішим.

І по-третє, недостатньо уваги приділяється непрямим та індукованим впливам та зовнішнім ефектам. Отже, внесок культурної діяльності в національну економіку потребує подальшого вивчення. Також для розробки політики дуже важливо протягом певного часу порівняти показники росту ключових економічних секторів та культурного сектору.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

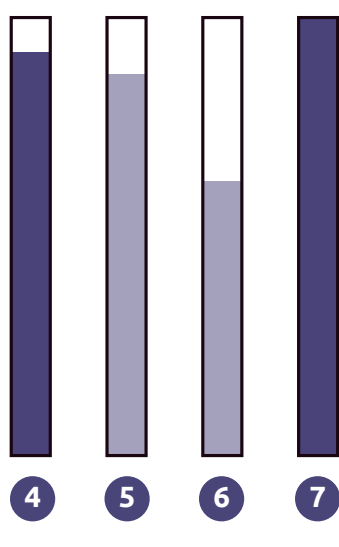
Для забезпечення всеосяжних результатів щодо працевлаштування корисно було б оцінити дані щодо «вторинних» робочих місць, які часто є важливими для культурної діяльності, але не оцінюються як трудові ресурси. Дані, що представляють лише «основні» робочі місця, ймовірно або значною мірою недооцінюють кількість людей, які працюють у сфері культури.

ВИТРАТИ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА НА КУЛЬТУРУ

Для кращого розуміння практики споживання та отримання оновленої інформації потрібно провести нові дослідження. Інформація повинна включати дані щодо розподілення витрат домашнього господарства залежно від регіону, статі, рівня освіти, рівня доходу і т. ін.

СФЕРА ОСВІТИ

Освіта не лише надає індивідам навички та знання, необхідні для того, щоби стати повноправними громадянами, вона також є визнаним фундаментальним культурним правом. Вона відіграє ключову роль у стимулюванні інформаційних суспільств, здатних розробляти інноваційні стратегії для вирішення майбутніх труднощів. Освітній цикл також є основним середовищем для побудови, вивчення та передачі культурних цінностей та здібностей, які можуть стимулювати соціальне включення та толерантність. Також освіта є необхідною умовою для просування та підвищення культурного різноманіття та заохочення нових талантів та креативності.

Освітня сфера вивчає взаємовідносини між освітою, культурою та людським розвитком шляхом оцінки ступеня інклюзивності освіти, рівня взаємодії між різними культурами, культурного різноманіття, креативності та можливості набуття професійних навичок у культурних сферах.

- 4 Інклюзивна освіта
- 5 Багатомовна освіта
- 6 Художня освіта
- 7 Підвищення кваліфікації

Основні індикатори	Опис
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА	➤ Показник середньої кількості років навчання в школі серед населення від 17 до 22 років, скориговані з урахуванням нерівностей
БАГАТОМОВНА ОСВІТА	➤ Процентне співвідношення навчальних годин, присвячених просуванню багатомовності та загальної кількості навчальних годин, присвячених мовам (7–8 класи)
ХУДОЖНЯ ОСВІТА	➤ Процент навчальних годин, присвячених художній освіті, по відношенню до загальної кількості навчальних годин (класи 7-8)

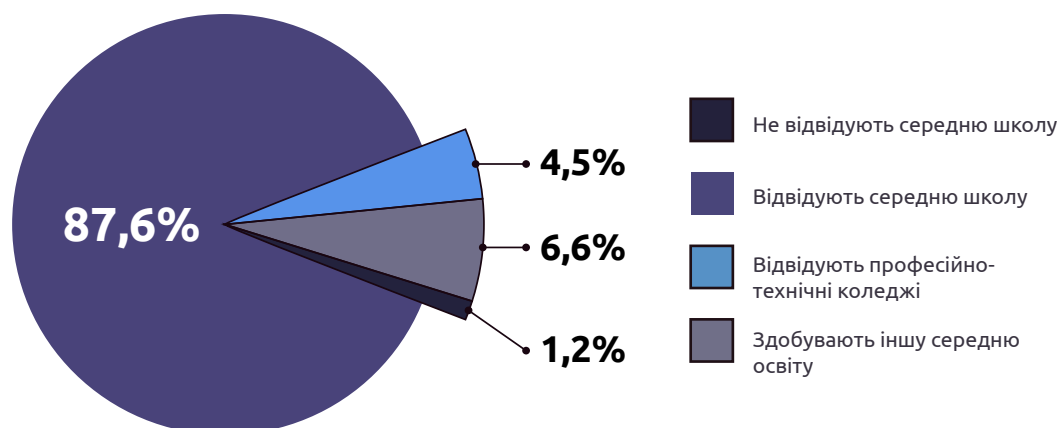
Основні індикатори	Опис
ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ У КУЛЬТУРНОМУ СЕКТОРІ	➤ Показник зв'язності та охоплення технічної та професійно-технічної освіти та підготовки (ТПОП) та середньої та вищої професійної освіти в галузі культури

4 ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: 0,968/1 (2010 р.)

Конституція України (ст. 53) стверджує, що «Кожен має право на освіту». Це означає бути освіченим незалежно від походження, статі, національності, місця знаходження: «Повна середня освіта є обов'язковою. Держава надає доступ до ... початкової та повної середньої освіти на безоплатній основі...». У цьому контексті, результат у 0,968/1 відображає зусилля органів державної влади з гарантування цього фундаментального культурного права повним, справедливим та інклюзивним способом. Цей результат показує, що в середньому кількість років навчання цільового населення віком від 17 до 22 років становить 11,5 років, що перевищує цільові 10 років. Окрім цього, тільки дуже мала кількість цільового населення (3,2 %) живе в умовах освітньої депривації, маючи менш ніж 4 роки шкільного навчання. Водночас слід зазначити, що в період між 2004 та 2016 рр. Україна два чи три рази змінила модель шкільного навчання з 11 до 12-річної та навпаки.

СЕРЕДНЯ ОСВІТА В УКРАЇНІ У 2011 Р. – ДІТИ ВІД 6 ДО 18 РОКІВ

Результати: 98,8 %

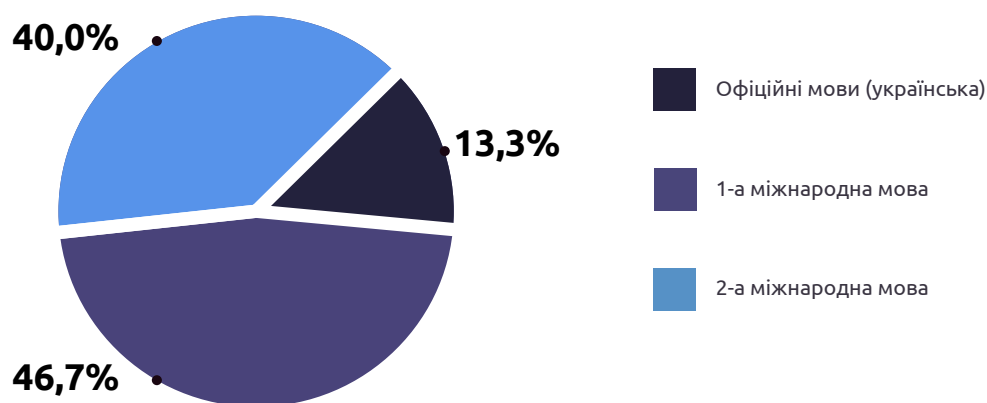
Джерело: Державна служба статистики України (2011 р.)

Тим не менш, порівняно високий результат у 0,968 показує, що зусилля органів влади щодо забезпечення користування правом на освіту є надзвичайно успішними та сприяють створенню та передачі цінностей, підходів та культурних навичок протягом шкільного навчання, а також дають можливість громадянам користуватися перевагами від розширення можливостей індивідуального та суспільного навчання. Додатковий індикатор щодо включення до середньої освіти в Україні (2011 р.) так само підтвердив це твердження (98,8 %), демонструючи водночас так званий пострадянський синдром, коли професійно-технічна освіта не зорієнтована на ринкові запити, але сприймається як варіант для неуспішних та слабких студентів (4,5 %).

5 БАГАТОМОВНА ОСВІТА: 86,7 % (2015 р.)

Згідно з Конституцією України (Стаття 10), офіційною мовою є українська мова. Та ж сама Стаття гарантує вільний розвиток, використання та захист інших мов національних меншин. Культурні меншини складають майже 9,54 мільйони або 22,2 % населення. Конституція України декларує в Статті 11, що «державою сприяє розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України».

**ПРОЦЕНТ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН, ПРИСВЯЧЕНИХ ПРОСУВАННЮ
БАГАТОМОВНОСТІ, ПО ВІДНОШЕННЮ ДО ЗАГАЛЬНОГО ЧИСЛА ГОДИН,
ПРИСВЯЧЕНИХ МОВАМ
(перші два роки середньої школи)**

Джерело: Стандартні навчальні плани, Міністерство освіти і науки України (2015-2016 рр.)

Методика: IBKP ЮНЕСКО

Лінгвістичну шкільну освіту в Україні можна розділити на такі категорії:

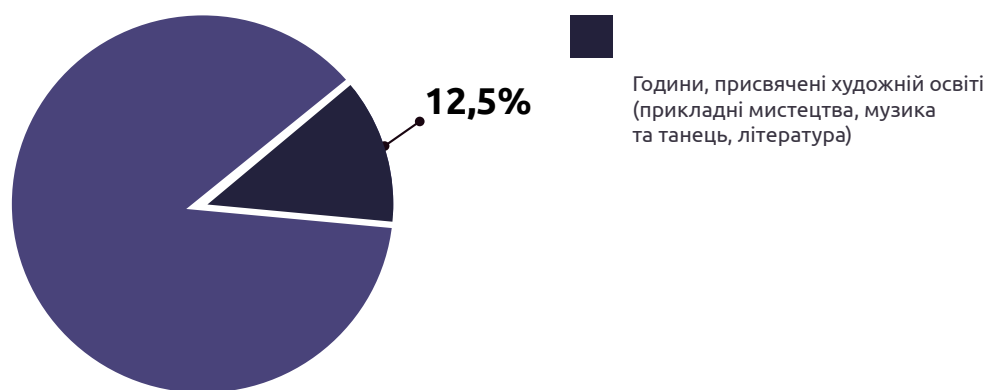
- Освіта офіційною/національною (українською) мовою зі спеціальними годинами, присвяченими іноземним мовам, включно із, за необхідності, мовами національної меншини;
- Освіта мовою національної меншини з визначеною кількістю годин, присвячених українській мові, та спеціальними годинами, присвяченими іноземним мовам.

Майже 10 % (9,7 %) шкіл навчають російською, переважно в східній частині України, інші мови меншин, що часто використовуються — це румунська (0,5 %) та угорська (0,4 %). Також можна відзначити інший важливий інструмент поширення багатомовності — навчальні години у середній школі, присвячені національній та світовій літературі, по відношенню до загального числа навчальних годин (37,5 %).

6 ХУДОЖНЯ ОСВІТА: 12,5 % (2015 р.)

В Україні середній національний показник у 12,5 % з усіх **навчальних годин у перші два роки середньої школи має бути присвячений художній освіті, відображаючи високий рівень пріоритетності, наданий мистецтву та культурі**. Згідно зі стандартними навчальними планами середньої школи, прийнятими Наказом Міністерства освіти та науки України (МОНУ) у 2015 р., художня освіта в перші два роки середньої школи, в 10–11 класах, це такі предмети, як «Мистецтво», «Світова література», «Українська література». Є інші освітні години, присвячені художній освіті, такі як театральне мистецтво, танець, графіка, але вони є факультативними предметами та не беруться до уваги. Порівняно високий рівень художньої освіти у середній школі міг би бути гарною передумовою для оновленої інструкції щодо нових технологій та креативності.

ПРОЦЕНТНЕ ВІДНОШЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН, ПРИСВЯЧЕНИХ ХУДОЖНІЙ ОСВІТІ, ПО ВІДНОШЕННЮ ДО ЗАГАЛЬНОГО ЧИСЛА НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН (перші два роки середньої школи)

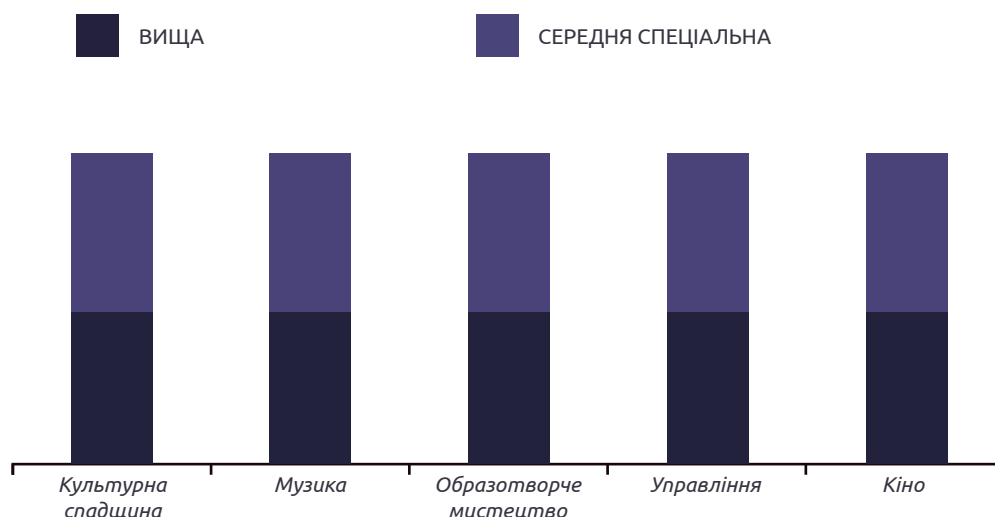
Джерело: Навчальний план, Міністерство освіти і науки України (2015–2016 рр.)

Методика: IBKP ЮНЕСКО

7 ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ У КУЛЬТУРНОМУ СЕКТОРІ: 1/1 (2016 р.)

Результат України у 1/1 показує, що органи державної влади серйозно зацікавлені та бажають інвестувати в навчання професіоналів у сфері культури. Україна нараховує 75 освітніх закладів, присвячених навчанню студентів та професіоналів мистецтвам та роботі у сфері культури. Охоплення національної державної та підпорядкованої державі приватної технічної, середньої та вищої освіти є всебічним в Україні. Воно пропонує різноманітні типи курсів та дозволяє професіоналам у сфері культури отримати необхідне підвищення кваліфікації для побудови кар'єри в культурному секторі. Втім, експерти вказують на те, що треба оновити матеріал навчання та пристосувати його до вимог сучасності.

ІНДИКАТОР ЦІЛІСНОСТІ ТА ПОВНОТИ СЕРЕДНЬОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ (ССОН) І ВИЩОЇ ОСВІТИ У ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

Джерело: Міністерство освіти та науки та консультації із залученням основних зацікавлених сторін

Методика: IBKP ЮНЕСКО

Подальше дослідження можна зосередити на розподіленні та профілі культурних освітніх закладів та курсів щодо регіонів України, узгоджуючи їх із розподілом культурної інфраструктури та місцевим попитом. Загалом, в Україні зараз є:

- 11 державних вищих навчальних закладів;
- 57 вищих навчальних закладів комунальної форми власності (місцеві органи влади);
- 7 спеціалізованих технічних закритих навчальних закладів;
- спеціальні підготовчі студії, окремі відділення в інших вищих навчальних закладах, так само як наявні освітні курси для професіоналів, які працюють.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СТАТИСТИКИ

Збір даних можна покращити завдяки:

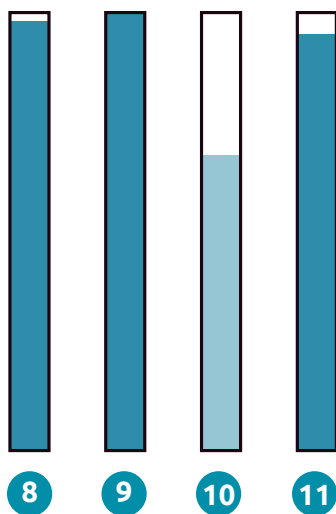
- поширенню інформації між установами, що відповідають за навчання та професійну освіту у галузі мистецтва;
- систематизації збору даних від освітніх установ, що пропонують культурні програми, з метою поліпшення оцінки попиту та сталості цих програм.

СФЕРА УПРАВЛІННЯ

Управління у сфері культури включає в себе:

- сукупність концепцій встановлення стандартів, що регулюють культурну діяльність;
- доступність громадської політики, інфраструктури, інституційних можливостей та процесів, що мають за мету стимулювання інклюзивного культурного розвитку, заохочення культурних прав та різноманіття;
- задовільний рівень культурної інфраструктури та її галузей у межах країни;
- можливість закладів громадського суспільства брати участь у прийнятті рішень щодо культурної політики.

- 8** Концепція встановлення стандартів
- 9** Політична й інституційна концепція
- 10** Інфраструктура
- 11** Громадянське суспільство в управлінні

Усі ці чотири аспекти відображають умови, за яких виконуються культурні права, необхідні для розвитку мирних суспільств, у яких індивіди мають можливість вести повноцінне творче життя відповідно до своїх цінностей. Незважаючи на те, що кожен із цих аспектів є надзвичайно важливим, тільки їхня сукупна дія може забезпечити відповідний розвиток культурного сектору та культурного різноманіття, задовольнити культурні запити всіх громадян незалежно від їхнього місцезнаходження, етнічного та соціального походження, віку, статі, та ін.

Отже, управління у сфері культури відіграє ключову роль у забезпеченні можливості культури робити повноцінний внесок у інклюзивний розвиток, що ґрунтується на правах людини.

Основні індикатори	Опис
КОНЦЕПЦІЯ ВСТАНОВЛЕННЯ СТАНДАРТІВ КУЛЬТУРИ	➤ Показник розвитку концепції встановлення стандартів для захисту та поширення культури, культурних прав та культурного різноманіття
ПОЛІТИЧНА ТА ІНСТИТУЦІЙНА КОНЦЕПЦІЯ КУЛЬТУРИ	➤ Показник розвитку політичної та інституційної концепції для захисту та поширення культури, культурних прав та культурного різноманіття

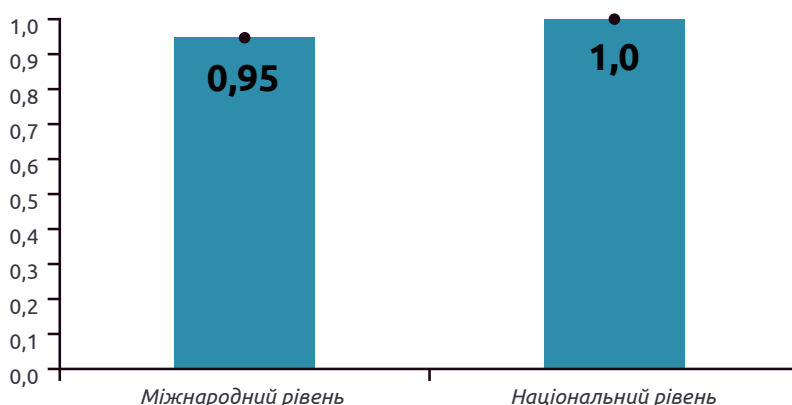
Основні індикатори	Опис
РОЗПОДІЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	➤ Розподіл вибраних елементів культурної інфраструктури по відношенню до розподілу серед населення країни у адміністративно-територіальних одиницях безпосередньо нижче державного рівня
УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В КУЛЬТУРНОМУ УПРАВЛІННІ	➤ Показник поширення участі професіоналів у галузі культури та меншин у формулюванні та впровадженні культурної політики, заходів та програм, які їх стосуються

8 КОНЦЕПЦІЯ ВСТАНОВЛЕННЯ СТАНДАРТІВ ДЛЯ КУЛЬТУРИ: 0,98/1 (2016 р.)

Результат України у 0,98/1 відображає те, що концепцію встановлення високих стандартів для культури вже створено. Тоді як на національному рівні можна засвідчити забезпечення 100 % концепції встановлення стандартів, на міжнародному рівні він би дорівнював майже 95 %.

ПОКАЗНИК РОЗВИТКУ КОНЦЕПЦІЇ ВСТАНОВЛЕННЯ СТАНДАРТІВ
ДЛЯ ЗАХИСТУ ТА ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУРИ, КУЛЬТУРНИХ ПРАВ ТА
КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ

КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ: 0,98/1

Джерело: Законодавча база даних українського парламенту (2016 р.).

Методика: IBKP ЮНЕСКО

Такі високі індикатори доводять комплексність законодавчої бази для реалізації ефективної культурної політики в Україні, розуміння ролі культури в сучасному соціальному та економічному розвитку та дотримання міжнародних принципів та підходів для забезпечення культурних прав та культурного різноманіття.

На наднаціональному рівні є лише 3 нератифіковані інструменти: 1) *Конвенція ЮНІДРУА щодо викрадених або незаконно вивезених культурних цінностей*; 2) *Брюсельська Конвенція про розповсюдження сигналів, що є носіями програм і передаються через супутники*; 3) *Факультативний протокол до Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права*. Останній документ уже був підписаний в Україні 25 вересня 2009 р.

На жаль, високий рівень концепції встановлення стандартів у сфері культури не є достатньо трансформованим в ефективні механізми державної політики. Це пов'язано не стільки з небажанням впроваджувати міжнародні зобов'язання або приймати положення національних законів, скільки з пострадянським трансформаційним періодом державного управління загалом.

Можна зазначити також відсутність розуміння того, як краще використовувати культурну інфраструктуру, успадковану з радянських часів, як нею керувати за нових економічних умов. Крім того, державне управління стало дуже корумпованим, та, наприклад, загальноприйняті механізми для захисту культурних пам'яток використовуються в Україні не для того, щоби зберігати пам'ятки для майбутніх поколінь, а для того, щоб збагачувати окремих державних службовців. Слід зазначити також нові труднощі, з якими Україна зіткнулася у зв'язку з децентралізованою політикою, впровадженою у країні. Ця політика сама по собі є позитивним явищем, втім вона може призвести до втрати послідовних відносин у культурній сфері між державним, регіональним, районним рівнями та місцевими громадами..

9 ПОЛІТИЧНА ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ КУЛЬТУРИ: 1/1 (2016 р.)

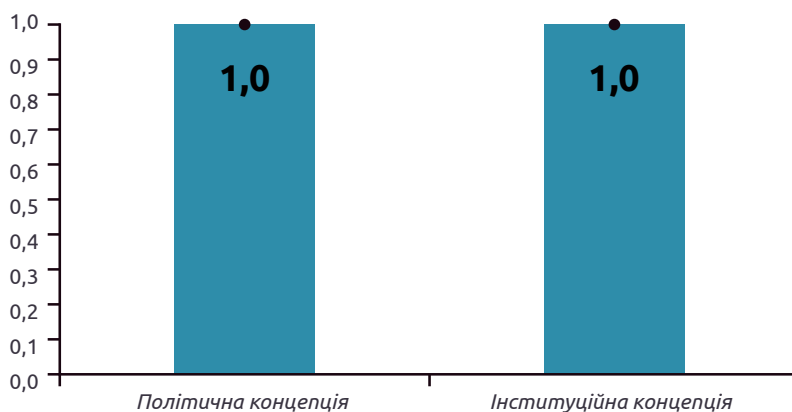
Кінцевий результат розвитку політичної та інституційної концепції формулювання, впровадження та управління культурною політикою та заходами дорівнює 100 % (1/1). Відповідно до європейських принципів роздержавлення, децентралізації та демократизації, як вказано в Довгостроковій стратегії розвитку української культури (01.02.2016 р., №119-р), декілька міністерств, відповідальних за культуру, представлені на всіх рівнях державного управління та мають виділені бюджети. Стратегія оцінює проблеми українського культурного сектору, визначає напрями реформ, їхні принципи та цілі, конкретизує заходи щодо оновлення культурного управління та культурної мережі, культурної спадщини, музеїв, театрів, бібліотек та навичок читання, кіноіндустрії, образотворчих мистецтв, музики, культурної інфраструктури, внутрішнього співробітництва, дослідницької та освітньої діяльності, авторського права, комунікації та громадської діяльності в культурі.

Цей документ звертається до поняття культурні та креативні індустрії, оскільки раніше культурна політика фокусувалася виключно на традиційній культурі.

Розвиток культурного сектору включений також до *Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»*, схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 р., №5/2015, *Плану дій із реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 р.*, схваленого Наказом Кабінету Міністрів від 23.11.2015 р., №1393-р, *Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 р.*, схваленої резолюцією Кабінету Міністрів від 06.06.2014 р., №385, *Стратегії подолання бідності та Плану заходів на 2016-2017 рр. з реалізації Стратегії подолання бідності*, схваленої наказами Кабінету Міністрів від 16.03 та від 08.08.2016 р., №161-р та 573-р відповідно.

ПОКАЗНИК РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ІНСТИТУЦІЙНОЇ КОНЦЕПЦІЇ З ЗАХИСТУ ТА ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУРИ, КУЛЬТУРНИХ ПРАВ ТА КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ

КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ: 1/1

Джерело: Законодавча база даних українського парламенту (2016 р.)

Методика: IBKP ЮНЕСКО

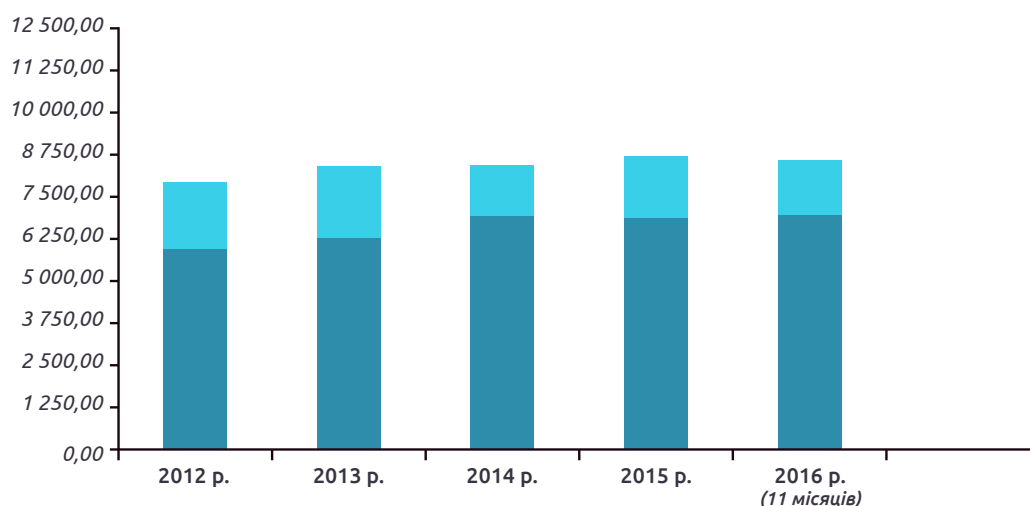
Серед останніх ініціатив у секторі культури на національному рівні слід зазначити *Стратегію розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 р. «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України»*, схвалену Наказом Кабінету міністрів України від 23.03.2016 р., №219-р.

В Україні культурний сектор представлений на національному рівні як законодавчою владою (Комітет Верховної Ради з питань культури й духовності), так і виконавчою владою — Міністерством культури України. Міністр є членом Кабінету Міністрів України, може брати участь у регулярних урядових засіданнях та голосувати на них.

Серед національних культурних закладів можна назвати Державне агентство України з питань кіно, Український інститут національної пам'яті, чия діяльність керується та координується міністром культури України. Нещодавно Законом України від 28.01.2016 р., №954-VIII, було засновано Український інститут книги. Діяльність аудіо- та візуальних засобів масової інформації регулюється Державним комітетом телебачення та радіомовлення України та Національною радою України з питань телебачення та радіомовлення.

Культура представлена на регіональному (обласному), місцевому (районному, міському та сільському) рівнях, як правило, як виборними органами (радами) територіальних громад — комітетами культури, так і виконавчими органами (регіональними та місцевими адміністраціями) — відділами або підрозділами культури. Винятком можуть бути лише малі територіальні громади (на сільському або селищному рівні), де за відсутності окремих структурних підрозділів культури наявні державні службовці, відповідальні за впровадження культурної політики. Бюджетний кодекс України розмежовує виділення коштів на культуру між різними управліннями: Державним бюджетом України, бюджетом Автономної республіки Крим (до 2014 р.) та регіональними (обласними) бюджетами, міськими бюджетами республіканського або регіонального значення, міськими бюджетами районного значення, сільськими, селищними бюджетами та/або бюджетами об'єднаних територіальних громад. Сьогодні сукупність витрат може бути фінансована з усіх місцевих бюджетів.

ВИТРАТИ КОНСОЛІДОВАНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА КУЛЬТУРУ У ГРН (МІЛЬЯРДИ)

Протягом останніх років наявний зсув від централізованої моделі управління культурою до децентралізованої моделі, за якої місцеві територіальні громади можуть визначати пріоритети розвитку культурного сектору самостійно, і це підтримується відповідними можливостями бюджету. Втім, такі можливості в Україні залишаються надзвичайно обмеженими: Україна та Молдова є найбіднішими країнами в Європі за показником ВВП на душу населення. При середньому значенні у Європі у 2015 р. у 25222 дол. США, в Україні це 2142 дол. США, у Молдові 1589 дол. США.

Якщо фінансування культури з усіх державних рівнів складало 1,6 % від усіх бюджетних витрат у 2012-2014 рр., то у 2015-2016 рр. воно знизилося на 1,3 %. Як результат процесу децентралізації в Україні частка державного бюджету знизилася від 25 % (з 2014 р.) до 18 %, тоді як частка місцевих бюджетів зросла із 75 % до 82 %. Громадські витрати на культуру та в перерахунку на душу населення склали у 2013 р. 185,6 грн (23,22 дол. США), у 2014 р. — 197,29 грн (16,59 дол. США), у 2015 р. — 202,94 грн. (9,29 дол. США).

10 РОЗПОДІЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: 0,67 (2015 р.)

Адміністративні одиниці, що є безпосередньо нижчими за державний рівень в Україні, складаються з 24 регіонів, 2 міст та 1 республіки. Наразі в Україні є 2 одиниці, тимчасово окуповані та анексовані Російською Федерацією (Автономна Республіка Крим та місто Севастополь), а також 2 одиниці, частково визначені зоною АТО (антитерористична операція), де відбувається військовий конфлікт (частини Донецької та Луганської областей). Тому розподілення культурної інфраструктури на 2015 р. можна проаналізувати за винятком 4 одиниць, а саме, для 22 областей та для міста Києва.

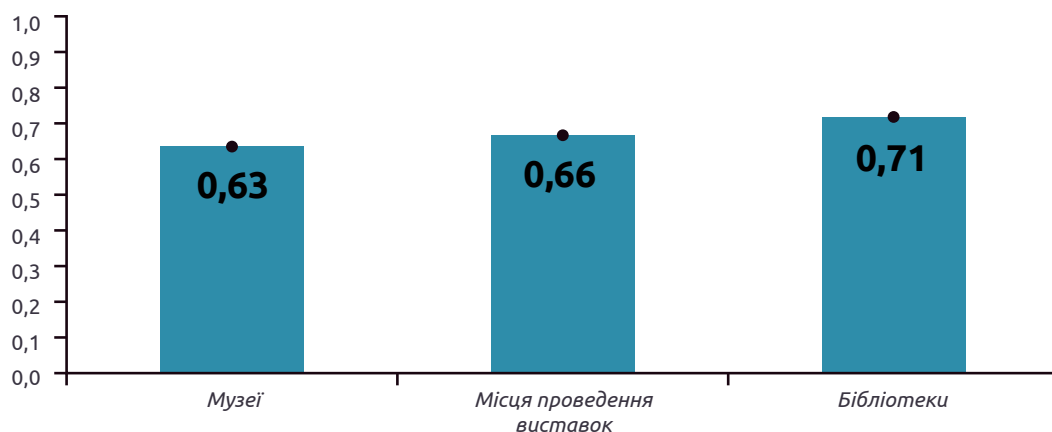
Ці 23 адміністративно-територіальні одиниці мали 33619 культурних об'єктів у 2015 р., серед яких були:

- 16659 клубів, театрів, філармоній, цирків;
- 16418 бібліотек;
- 542 музеї.

Сильною стороною України є те, що вона успадкувала від Радянського Союзу базову мережу культурних закладів. Це означає, що майже кожне село має або бібліотеку, або клуб, або обидва заклади. Це забезпечує порівняно рівномірне розподілення споруд культурної інфраструктури. Втім, їхній фізичний стан часто є незадовільним.

РОЗПОДІЛЕННЯ ВИБРАНИХ ВИДІВ КУЛЬТУРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПОРІВНЯНО ДО РОЗПОДІЛЕННЯ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ БЕЗПОСЕРЕДНЬО НИЖЧЕ ДЕРЖАВНОГО РІВНЯ (ВІДНОСНЕ СЕРЕДНЬОКВАДРАТИЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ)

КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ: 0,67/1

Джерело: Національна Державна служба статистики України та Міністерство культури (2016 р.).

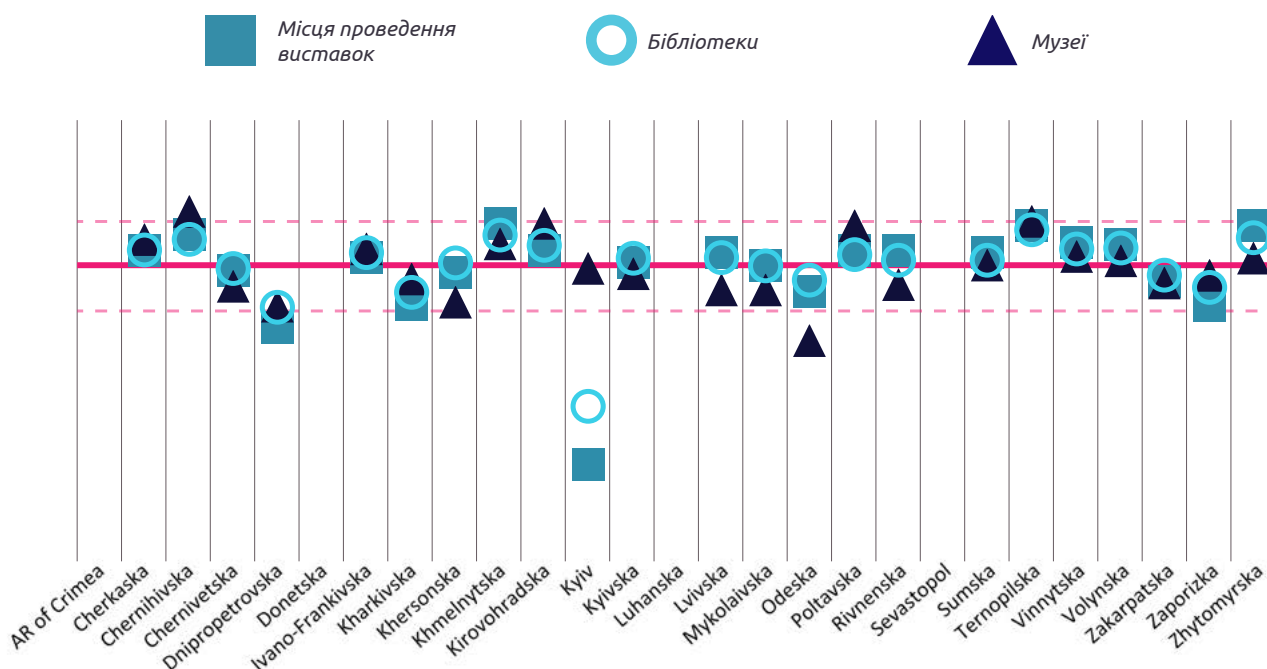
Методика: ІВКР ЮНЕСКО

Наприклад, 25514 сільських поселень у 22 проаналізованих регіонах мають 15034 клубів (91 % від загальної кількості) та 13185 бібліотек (80 % від загальної кількості). Очевидно, що театри, філармонії та цирку розташовані виключно в містах. Це стосується також 85 % українських музеїв.

Середня величина розподілення культурної інфраструктури за регіонами України та за населенням, що проживає там, є порівняно високою і складає 0,67/1; вона істотно вища для бібліотек – 0,71, та нижча для музеїв – 0,63.

Аналізуючи результати за регіонами, ми можемо виділити ті, які виграли від розподілення культурної інфраструктури (Черкаська область, Чернігівська область, Івано-Франківська область, Хмельницька область, Кіровоградська область, Полтавська область, Сумська область, Тернопільська область, Вінницька область, Волинська область, Житомирська область, загалом — 11 регіонів), та ті, які програли в цьому індикаторі (Дніпропетровська область, Харківська область, Одеська область, Закарпатська область, Запорізька область, загалом — 5 регіонів, 4 з яких знаходяться на сході України).

РОЗПОДІЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПОРІВНЯНО ДО РОЗПОДІЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ У АДМІНІСТРАТИВНИХ ОДИНИЦЯХ БЕЗПОСЕРЕДНЬО НИЖЧЕ ДЕРЖАВНОГО РІВНЯ (ВІДНОСНЕ СЕРЕДНЬОКВАДРАТИЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ)

Джерело: Державна служба статистики України та Міністерство культури (2016 р.)

Методика: IBKP ЮНЕСКО

Особливу увагу слід приділити індикаторам міста Києва, столиці України. Незважаючи на низькі результати, зокрема, розподілення бібліотек (0,11/1) та місць проведення виставок, присвячених виконавським видам мистецтва (0,04/1), місто має значну кількість національних культурних закладів, наприклад, театрів,

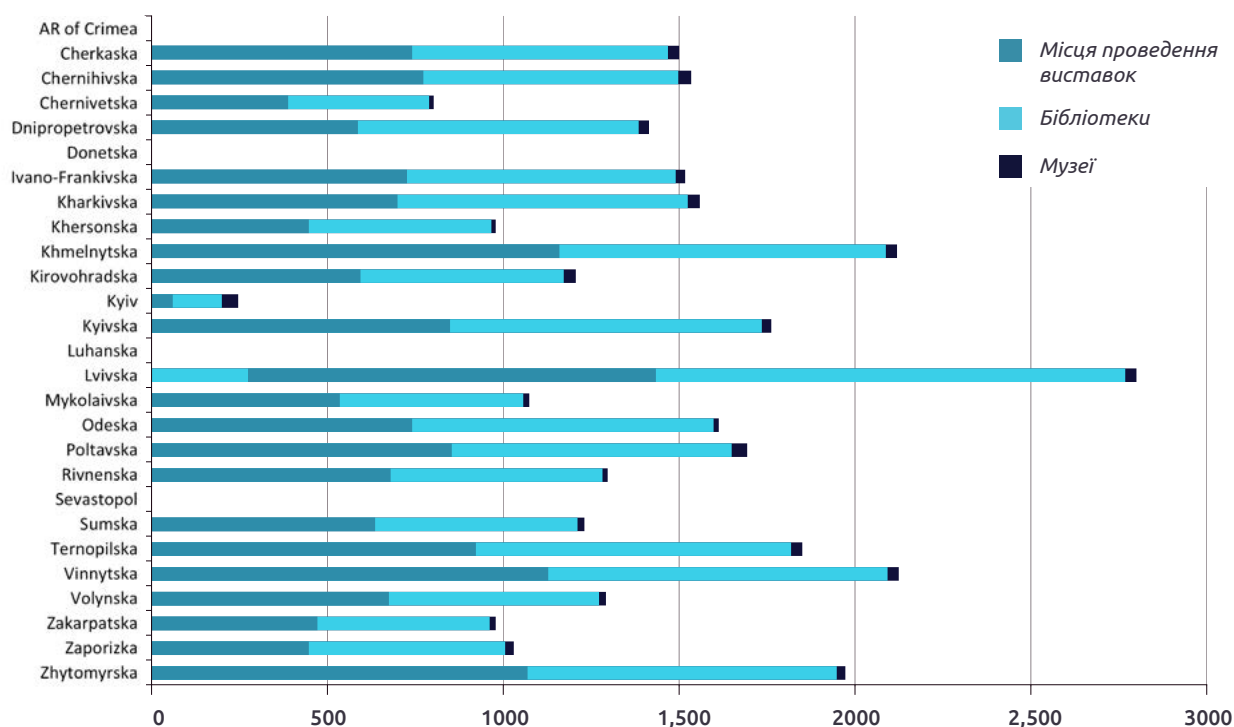
музеїв, концертних залів, національний цирк та філармонію. З огляду на високу густоту населення та доступність інформаційних ресурсів через інтернет, такий низький індикатор бібліотек на душу населення не є дивним. Крім того, наявні в Києві бібліотеки мають у багато разів більші зібрання, ніж бібліотеки в регіонах.

11 УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УПРАВЛІННІ КУЛЬТУРОЮ: 0,95/1 (2016 р.)

Кінцевий результат у 0,95/1 відображає існування багатьох можливостей для діалогу та представлення одночасно професіоналів культурної сфери та меншин з огляду на формулювання та впровадження культурної політики, заходів та програм, що їх стосуються. Такі можливості участі в управлінні культурою присутні як на національному, так і на регіональному та місцевому рівнях.

РОЗПОДІЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПОРІВНЯНО ДО РОЗПОДІЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ У АДМІНІСТРАТИВНИХ ОДИНИЦЯХ БЕЗПОСЕРЕДНЬО НИЖЧЕ ДЕРЖАВНОГО РІВНЯ

РЕЗУЛЬТАТИ: 63 230 ЕЛЕМЕНТІВ КУЛЬТУРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Джерело: Державна служба статистики України, Статистичний щорічник України (2016 р.)

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

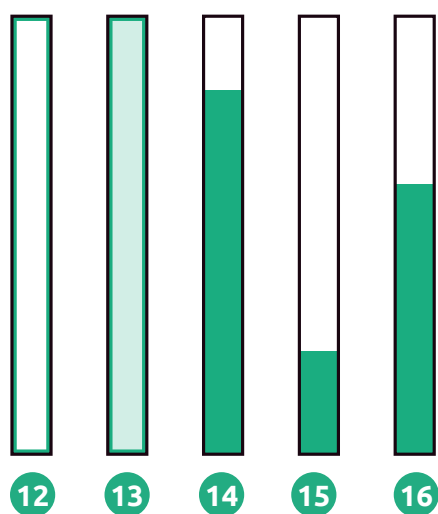
Спільним для участі професіоналів культурної сфери та меншин є те, що співпраця з ними органів державної влади здійснюється, загалом, через інституційні механізми та організаційні структури. Міністерство культури, регіональні та місцеві культурні відділи та підрозділи, так само як національні та великі культурні заклади в регіонах, мають спеціальні ради та комісії, часто в специфічній сфері: культурна спадщина, участь у культурі та її доступність, культурна політика та фінансування. У багатьох випадках рішення таких структур надзвичайно важливі. Професіонали у сфері культури можуть висловити свою думку також через профспілку, яка має філії в регіонах. Нещодавні події показали також важливість заходів індивідуального характеру, ініційованих професійною спільнотою для впливу на політичні рішення через спеціальні форуми, зустрічі та маніфестації як на національному, так і на регіональному/ місцевому рівнях.

У контексті законодавчої влади, парламентський комітет із питань культури має громадську раду, що бере участь у нарадах комітету, так само як об'єднання незалежних експертів, які надають консультативну допомогу на волонтерських засадах. Регіональні та місцеві/міські ради вибраних депутатів мають, як правило, подібні структури в радах громадської культури. Всеукраїнська асоціація національних меншин тісно співпрацює із Міністерством культури України та спеціальним урядовим підрозділом із питань меншин та релігійних питань. Подібні відділи або підрозділи є в усіх регіональних та місцевих адміністраціях, що тісно співпрацюють із місцевими меншинами та їхніми об'єднаннями. Спеціальна бюджетна програма для підтримки культурних меншин щорічно передбачається в Державному бюджеті культурних витрат, втім, із помірною сумою.

СФЕРА СОЦІАЛЬНОЇ УЧАСТІ

Культура відіграє центральну роль у підтримці та стимулюванні якості життя та добробуту індивідів та громад. Культурні норми, надбання та практики є ключовими рушійними силами створення, передачі та переосмислення цінностей, підходів та переконань, за допомогою яких індивіди та громади виражають те значення, яке вони надають своїм життям та своєму власному розвитку. Ці цінності, підходи та переконання формують характер та якість соціальних взаємовідносин, впливаючи на зміст інтеграції, толерантність до різноманіття, довіру та співпрацю індивідів та громад.

Сфера соціальної участі досліджує комплексні способи, якими культура впливає на збереження та оптимізацію сприятливого середовища для соціального прогресу та розвитку, аналізуючи рівні культурної участі, взаємопов'язаності з цим суспільством, зміст солідарності та співпраці та зміст повноважень індивідів.

- 12** Участь у відвідуванні масових заходів
- 13** Участь у заходах із формування ідентичності
- 14** Міжкультурна толерантність
- 15** Міжособистісна довіра
- 16** Самовизначення

Основні індикатори	Опис
УЧАСТЬ У ВІДВІДУВАННІ МАСОВИХ ЗАХОДІВ	➤ Процент населення, що відвідували хоча б один масовий захід за останні 12 місяців
УЧАСТЬ У КУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО СПРИЯЄ ПОБУДОВІ ІДЕНТИЧНОСТІ	➤ Процент населення, які брали участь у культурній діяльності, що сприяє побудові ідентичності хоча б один раз за останні 12 місяців
ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО ІНШИХ КУЛЬТУР	➤ Рівень толерантності в межах суспільства щодо людей із відмінною від інших культурною спадщиною

Основні індикатори	Опис
МІЖОСОБИСТІСНА ДОВІРА	➤ Рівень міжособистісної довіри
СВОБОДА САМОВИЗНАЧЕННЯ	➤ Середній показник прийнятої свободи самовизначення

12 УЧАСТЬ У ВІДВІДУВАННІ МАСОВИХ ЗАХОДІВ: (2013 р.)

ДССУ (Державна служба статистики України) не проводить опитування споживачів щодо кількості відвідувань культурних заходів протягом певного часу, а лише обчислює число відвідувань різноманітних культурних закладів та заходів. Ці дані відображають відвідування масових закладів за регіонами та в Україні загалом. Наприклад, у 2015 р. в Україні на кожні 100 осіб населення було 35 відвідувань музеїв, 13 — театрів, 6 — концертів та 25 — кінотеатрів. Найактивнішими регіонами з відвідування музеїв, включно з туристами, у 2015 р. були: місто Київ (107), Львівська область (71), Тернопільська область (45) та Вінницька область (44); з відвідування театрів: Київ (46), Одеська область (21), Миколаївська область (19); з концертів: Київ (24), Чернігівська область (14), Львівська область (12); з кінотеатрів: Харківська область (76), Одеська область (62), Львівська та Дніпропетровська області (по 34).

Згідно зі здійсненим Інститутом соціології моніторингом культурних норм в Україні, у 2013 р. майже 48 % (47,7) респондентів ніколи не відвідували концерти класичної музики та 47,3 % — театру опери та балету; 34,7 % ніколи не відвідували художньої або фотовиставки та 28,8 % — концерту народної музики. Такі дані демонструють нерівність між регіонами та між міськими та сільськими територіями з погляду доступності специфічних культурних продуктів (наприклад, процент тих, хто ніколи не відвідував бібліотек, кінотеатрів та музеїв був, відповідно, 5 %, 5,6 %, 9,4 %). Оцінюючи культурну діяльність у 2013 р., Інститут соціології НАНУ робить висновок, що відвідування масових заходів було типовим у 2013 р. для 13-25 % населення, що віддають перевагу публічним місцям, але показник відвідування культурних закладів залишається низьким.

13 УЧАСТЬ У КУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО СПРИЯЄ ПОБУДОВІ ІДЕНТИЧНОСТІ: (2014 р.)

Участь у традиційних заняттях прикладними мистецтвами та виготовленні виробів власноруч (5,0–4,7 %) та в громадських заходах (3,2–3,3 %) неповністю відображає рівень участі в культурній діяльності, що сприяє побудові ідентичності. Подальше дослідження треба спрямувати на присутність на фестивалях та громадських заходах, пов'язаних, зокрема, з нематеріальною культурною спадщиною.

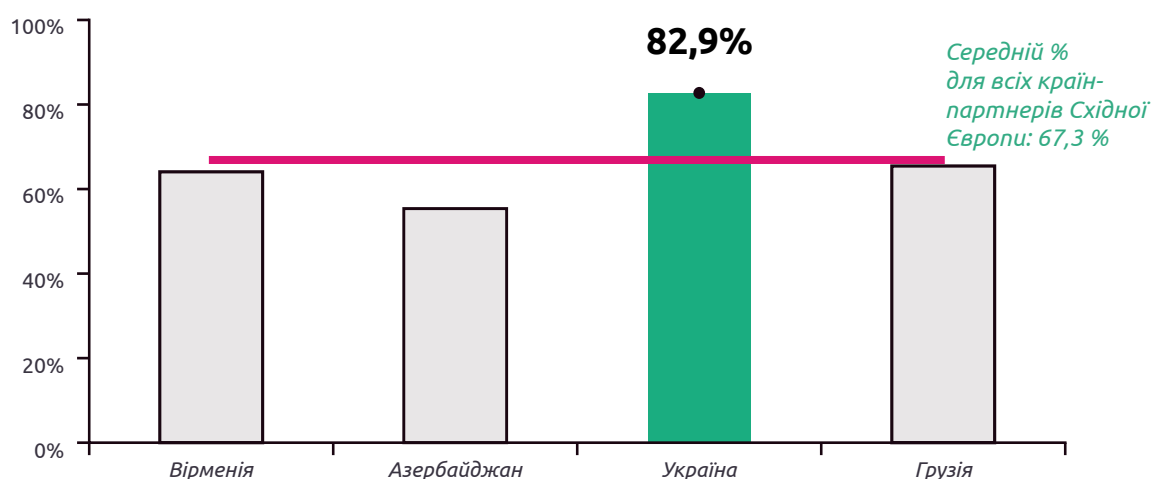
14 ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО ІНШИХ КУЛЬТУР: 82,9 % (2011 р.)

У 2011 р. 82,9 % населення України погодилися, що вони не вважають людей іншої культури небажаними сусідами. Цей індикатор дає оцінку рівню толерантності та відкритості до різноманіття, у такий спосіб проливаючи світло на рівень взаємозв'язків у межах цього суспільства. Це сукупний результат відповідей респондентів щодо сусідів, що були поділені на 3 категорії: люди іншої раси, іммігранти/іноземні робітники та люди іншої релігії.

Культурні меншини складають приблизно 9,54 мільйони або 22,2 % від населення. Основними групами національних та культурних меншин в Україні є: росіяни, білоруси, молдавани, кримські татари, болгары, угорці, румуни, поляки, євреї, вірмени, татари, цигани та інші. Традиційне співіснування різних національностей в Україні було та залишається звичайною ситуацією, так само як багатонаціональний склад органів державної влади на різних рівнях.

Найбільш толерантними в цих питаннях є представники вікової групи від 30 до 49 років, їхні відповіді були, відповідно, 87,0, 84,9 та 87,4. Водночас 61,7 % респондентів відповіли, що вони не хотіли б мати своїми сусідами гомосексуалістів.

РІВЕНЬ ТОЛЕРАНТНОСТІ В МЕЖАХ СУСПІЛЬСТВА СТОСОВНО ЛЮДЕЙ РІЗНОГО КУЛЬТУРНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Джерело: Дослідження життєвих цінностей населення
(Вірменія, 2001 р., Азербайджан, 2011-12 рр., Грузія, 2014 р., Україна, 2011 р.),

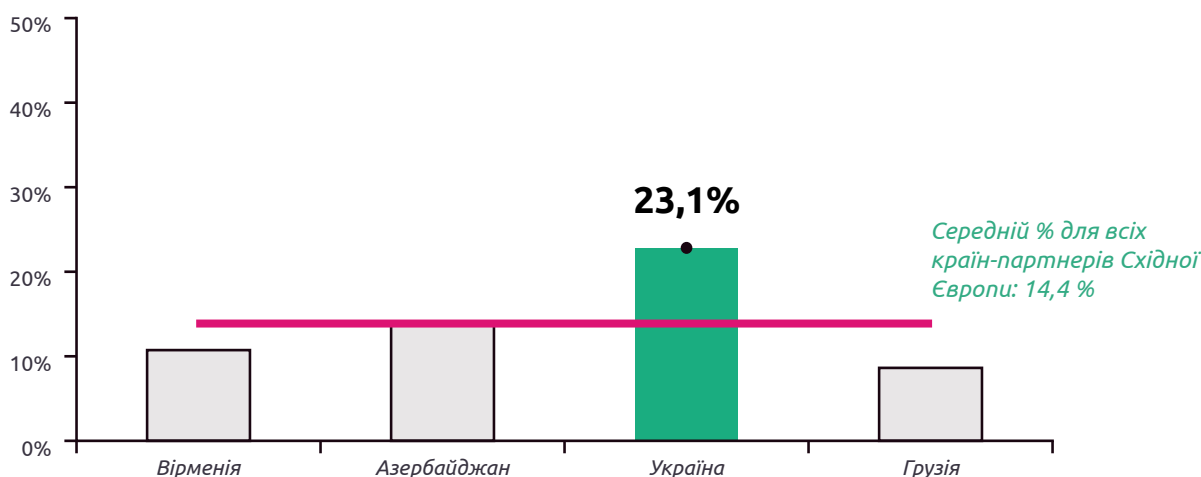
Методика: IBKP ЮНЕСКО

15 МІЖОСОБИСТІСНА ДОВІРА: 23,1 % (2011 р.)

У 2011 р. 23,1 % населення України погодилися з тим, що **здебільшого людям можна довіряти**. Цей індикатор оцінює рівень довіри та відчуття солідарності та співробітництва в Україні, формуючи уявлення про її соціальний капітал. Результат в 23,1 % відображає порівняно конкурентний рівень довіри та солідарності, з огляду на те, що середній показник для всіх країн, що впровадили ІВКР, становить приблизно 19,3 %. Втім, цей рівень не є задовільним для країни, що прагне побудувати сучасне демократичне суспільство.

Серед вікових груп помітні відмінності в результатах. Тоді як 25,1 % людей віком до 29 років погоджуються, що здебільшого людям можна довіряти, тільки 22,2 % людей віком від 30 до 49 років та 22,8 % старших за 50 років та більше погоджуються з цим, що відображає підвищений тренд до відкритості серед молоді.

РІВЕНЬ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ДОВІРИ

Джерело: Дослідження життєвих цінностей населення (Вірменія, 2001 р., Азербайджан, 2011-12 рр., Грузія, 2014 р., Україна, 2011 р.),

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

16 СВОБОДА САМОВИЗНАЧЕННЯ: 6,17/10 (2011 р.)

Результат України становить 6,17, що є трохи нижчим за середній показник, отриманий країнами IBKP (6,63). Втім, це оптимістичний результат, який показує, що індивіди вірять в існування «великого ступеня свободи вибору та контролю». Шляхом оцінювання такої свободи цей індикатор вимірює відчуття укріплення потенціалу та підтримки індивідів у прийнятті рішень та виборі напряму їхнього розвитку. Слід зазначити, що найвищий рівень свободи самовизначення продемонстрований молодим поколінням, індивідами до 29 років (7,12).

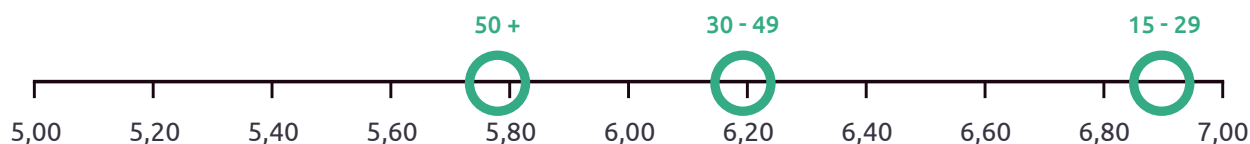
СЕРЕДНІЙ ПОКАЗНИК СПРИЙНЯТТЯ САМОВИЗНАЧЕННЯ

За статтю

За віком

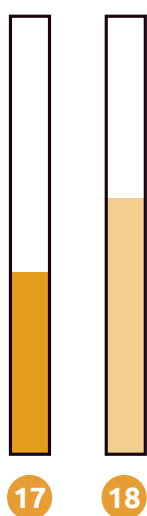

Джерело: Дослідження життєвих цінностей населення (2011 р.).

Методика: IBKP ЮНЕСКО

ГЕНДЕРНА СФЕРА

Гендерна рівність не лише визнається на міжнародному рівні як необхідний елемент побудови сталого розвитку, гендерна рівність може бути нерозривно пов'язана з повагою до культурного різноманіття та культурних прав (якщо розміщена в концепції прав людини, яка сприяє включенню та рівному доступу до прав та можливостей). Таргетовані стратегії, спрямовані на посилення гендерної рівності впливають на уявлення про гендерні ролі та на практиці покращують рівень гендерної рівності. Більше того, культурні підходи та сприйняття відіграють ключову роль у спрямуванні таких стратегій та заходів: для того, щоби бути успішними та сталими, їм потрібна підтримка членів спільноти.

Сфера гендерної рівності досліджує співвідношення або наявні невідповідності між заохоченням та підвищенням цінності гендерної рівності шляхом цілеспрямованих стратегій та заходів, а також традиційного сприйняття гендерної рівності, вкоріненого в культурі.

17 Показники гендерної рівності

18 Сприйняття гендерної рівності

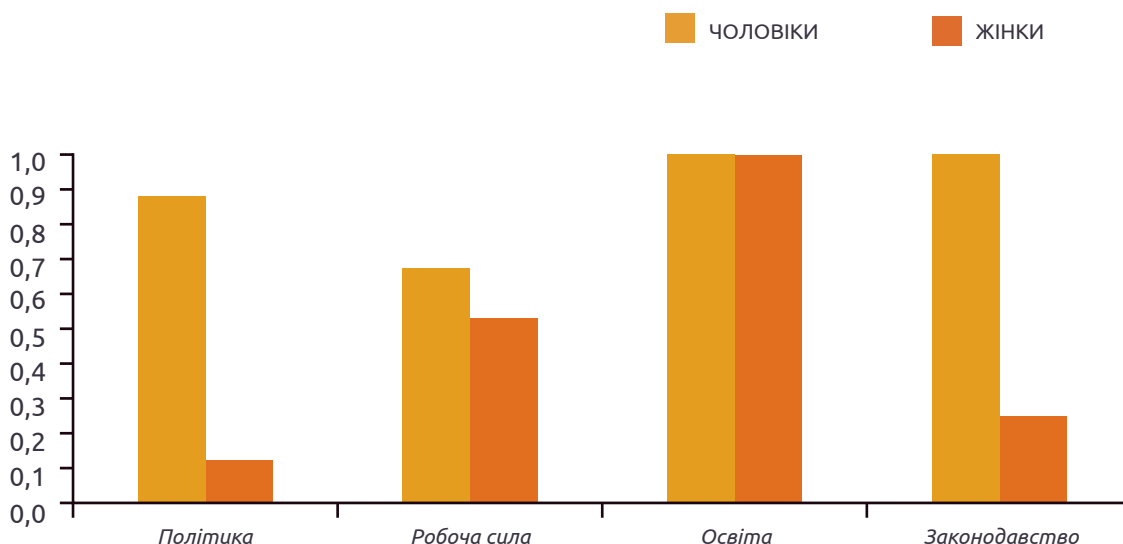
Основні індикатори	Опис
ОБ'ЄКТИВНІ ПОКАЗНИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ	➤ Показник невідповідностей між жінками та чоловіками в політичній, освітній та трудовій сферах та в законодавчих концепціях гендерної рівності (об'єктивні показники)
СПРИЙНЯТТЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ	➤ Рівень позитивного оцінювання гендерної рівності (суб'єктивний показник)

17 ОБ'ЄКТИВНІ ПОКАЗНИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: 0,412/1 (2013–2015 рр.)

Результат у 0,412 для України показує рівень невідповідностей між жінками та чоловіками в політичній, освітній та трудовій сферах та в законодавчій концепції гендерної рівності як трохи нижчий за середній. Особливу увагу слід приділити участі в політичних процесах (12 % на парламентському рівні) та в законодавчій діяльності.

ПОКАЗНИК НЕВІДПОВІДНОСТЕЙ МІЖ ЖІНКАМИ ТА ЧОЛОВІКАМИ У ПОЛІТИЧНІЙ, ОСВІТНІЙ ТА ТРУДОВІЙ СФЕРАХ ТА У ЗАКОНОДАВСТВІ ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ: 0,41/1

Джерело: Жінки в парламенті (2016 р.), Барро та Лі (Barro and Lee) (2010 р.), Доповідь з людського розвитку (2013 р.), База даних Організації економічного співробітництва та розвитку щодо гендерної проблематики, інституцій та розвитку (2014 р.).

Методика: IBKP ЮНЕСКО

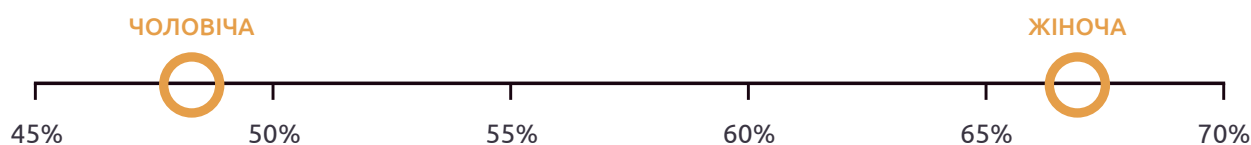
18 СПРИЙНЯТТЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: 58,4 % (2011 р.)

У 2011 р. 58,4 % населення України позитивно ставилися до статі як до чинника розвитку згідно з їхніми відповідями на запитання щодо трьох ключових сфер, які подібні до об'єктивних індикаторів для цієї сфери — працевлаштування, участь у політичних процесах та освіта. Кінцевий результат є сукупним індикатором, який припускає, що більше половини населення розглядає стать як позитивний чинник розвитку. Результат України незначною мірою нижчий за середній результат усіх країн, що впровадили IBKP, що становить 61,2 %.

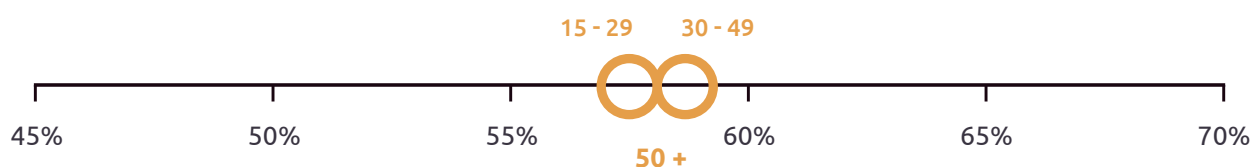
РІВЕНЬ ПОЗИТИВНОГО ОЦІНЮВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

За статтю

За віком

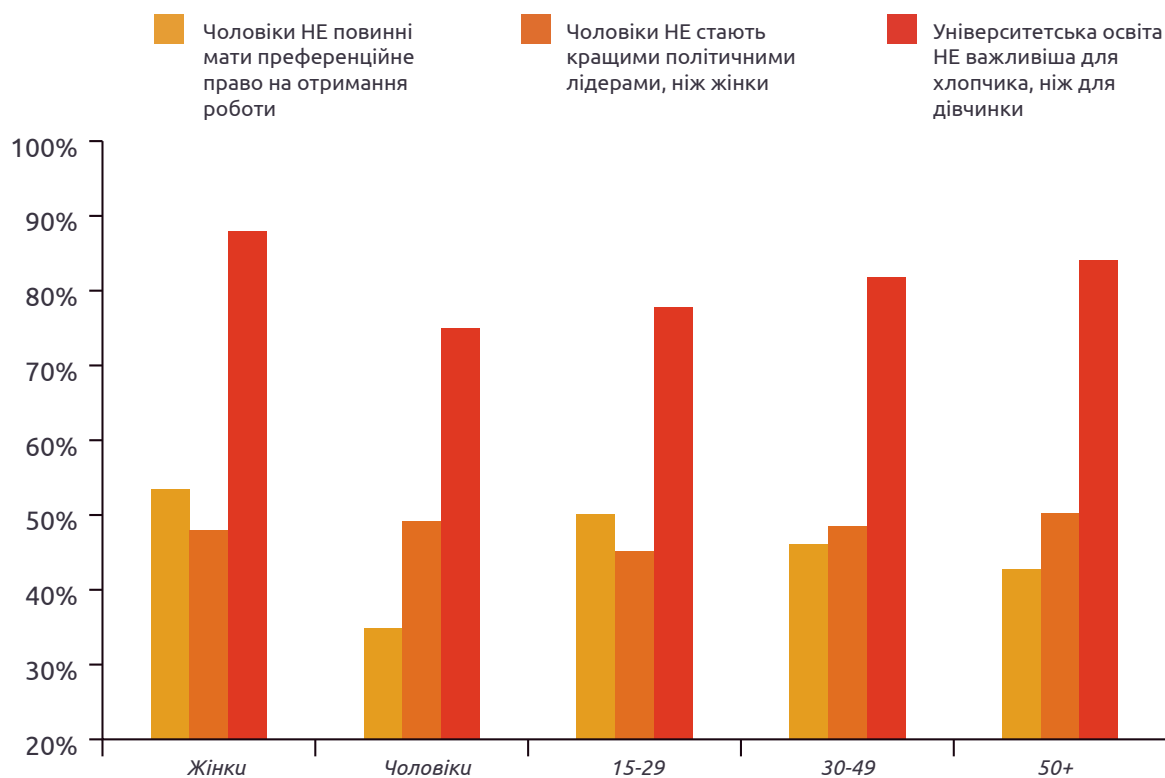
Джерело: Дослідження життєвих цінностей населення (2011 р.).

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

Перехресний аналіз суб'єктивних та об'єктивних індикаторів виявляє, що в той час як деякі погляди та цінності відображаються в наявних невідповідностях об'єктивних результатів, позитивне сприйняття більшістю діяльності жінок у політиці не відбивається на реальних змінах. Ці результати дають змогу припустити необхідність збільшення зусиль щодо адвокації поглядів з огляду на ключові сфери.

РІВЕНЬ ПОЗИТИВНОГО ОЦІНЮВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ, УЧАСТІ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ ТА ОСВІТІ

КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ: 58,4%

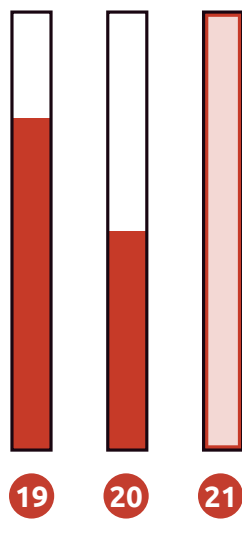

Джерело: Світове дослідження цінностей (2011 р.)

Методика: IBKP ЮНЕСКО

СФЕРА КОМУНІКАЦІЇ

19 Свобода слова

20 Користування інтернетом

21 Різноманіття художніх фільмів на ТБ

Комунікація — це обмін думками, знаннями, повідомленнями чи інформацією. Культура та комунікація дуже взаємопов'язані. Культура потребує різноманітних форм комунікації задля того, щоб успішно розвиватися, творити, бути відтвореною та поширеною. Водночас культура формує велику частину змісту та форми комунікації. Разом культура та комунікація мають потенціал для вироблення та поширення багатства інформації, знань, ідей та відомостей, роблячи внесок до розширення спектру можливих виборів індивідів, у такий спосіб створюючи сприятливі середовища для інклюзивного, зосередженого на людях розвитку.

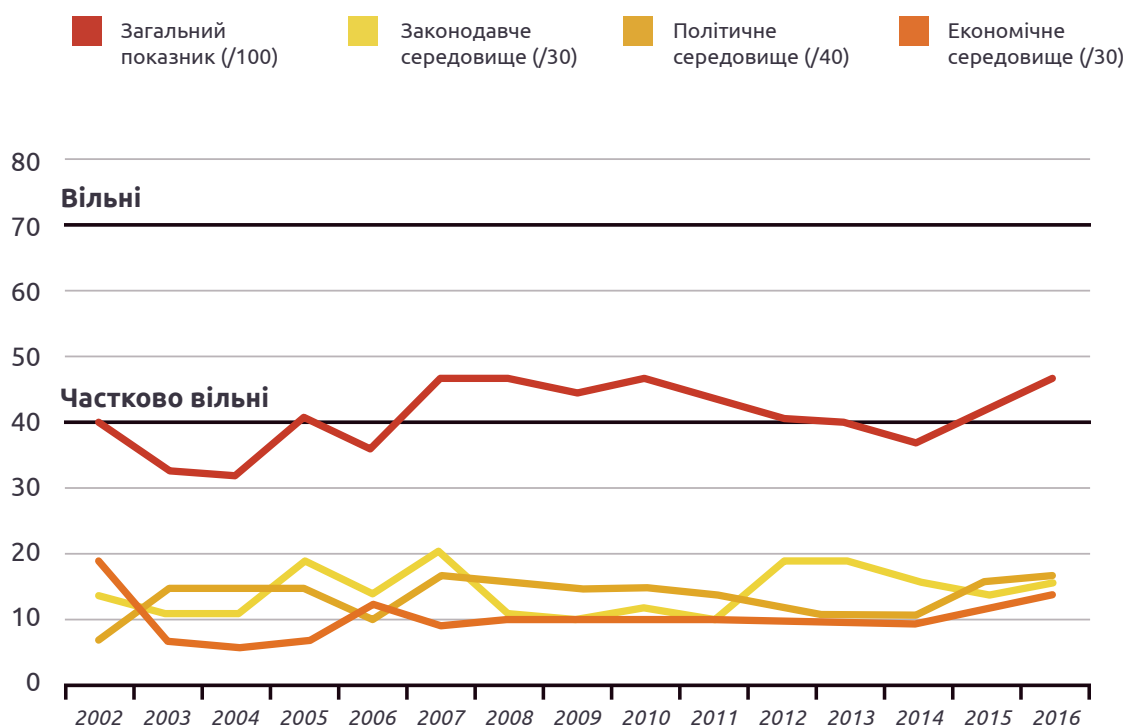
Сфера комунікації досліджує межу, до якої поширюється позитивна взаємодія між комунікацією та культурою, оцінюючи право свободи самовираження, наявні можливості для оцінювання інформаційних технологій та контенту, що вони транслюють, та постачання вітчизняних продуктів шляхом державного телевізійного мовлення.

Основні індикатори	Опис
СВОБОДА СЛОВА	➤ Показник свободи слова друкованих засобів масової інформації, телерадіомовлення та засобів масової інформації, розміщених в інтернеті.
ДОСТУП ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ	➤ Процент індивідів, які використовують інтернет.
РІЗНОМАНІТТЯ ХУДОЖНЬОГО КОНТЕНТУ НА ГРОМАДСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ	➤ Співвідношення між загальним часом мовлення художніх програм вітчизняного телебачення протягом року та загального щорічного часу мовлення телевізійних художніх програм на громадських національних телеканалах із відкритим доступом.

19 СВОБОДА СЛОВА: 47/100 (2016 р.)

Показник України у 52/100 відображає те, що її **друковані, телевізійні та розміщені в інтернеті засоби масової інформації є «частково вільними»**. Цей показник відображає зусилля, що були докладені органами державної влади для забезпечення середовища, сприятливого для дії вільних засобів масової інформації, та для поваги та поширення свободи самовираження. За допомогою вільного потоку ідей, знань, інформації та відомостей ці свободи є конструктивними елементами розвитку відкритих та інтерактивних суспільств, так само як вони є ключовими чинниками сприяння творчості та культурному різноманіттю.

ПОКАЗНИК СВОБОДИ СЛОВА В УКРАЇНІ ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ ТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, РОЗМІЩЕНИХ В ІНТЕРНЕТІ, ПОЧИНАЮЧИ З 2002 Р.

Джерело: «Дім свободи» (2016 р.)

Методика: IBKР ЮНЕСКО

Конституційна та законодавча концепція засобів масової інформації є однією з найпрогресивніших у Східній Європі, хоча її захисні заходи не завжди впроваджуються на практиці.

Уряд зробив декілька позитивних законодавчих змін у 2015 р. У лютому парламент схвалив ліквідацію Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі, сумнівний орган, створений у 2004 р. для забезпечення спостереження за дотриманням засобами масової інформації моральних принципів. Зміни до Кримінального кодексу, прийняті в травні 2015 р., збільшили покарання

ня за злочини проти журналістів, включно з нападами, погрозами, викраденнями, вбивствами та завданням шкоди власності.

Організація «Репортери без кордонів» (РБК) вказала на суттєвий прогрес в Україні щодо рівня свободи самовираження, що піднявся нещодавно на 22 пункти серед 180 країн та займає наразі 107 місце з характеристикою «помітні проблеми». Цей прогрес є одним із найкращих результатів у світі.

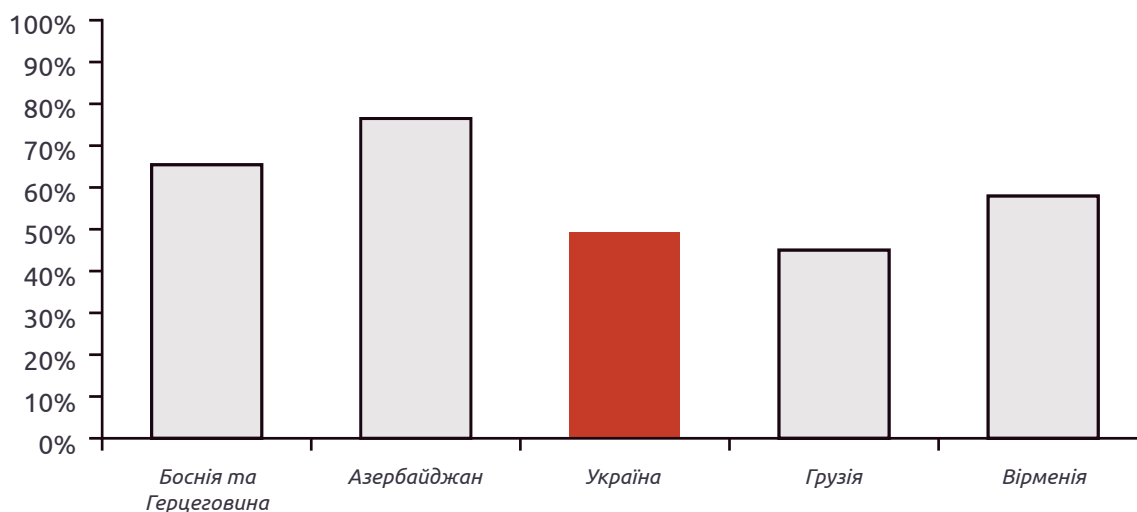
Водночас, як вказано в даних РБК, «органи державної влади здійснили велику кількість реформ, включно із тими, що стосуються володіння засобами масової інформації, прозорості та доступу до інформації, яка знаходиться у володінні держави, але багаті бізнесмени все ще міцно тримають засоби масової інформації під своїм контролем. Прояви інформаційної війни з Росією, що викликають занепокоєння, включають внесення книг до чорних списків, заборони в'їзду до країни певним журналістам та параноїдальну поведінку служб розвідки. У контрольованих сепаратистами регіонах на сході, що не підпорядковуються законам, немає неупереджених журналістів та іноземних спостерігачів».

20 ДОСТУП ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ: 49,3 % (2016 р.)

У 2016 р. **49,3 %** населення у віці 17-64 років в **Україні мали доступ до інтернету та активно його використовували**. Число інтернет-користувачів в Україні, згідно з даними Державної служби статистики (ДССУ) постійно зростає: у вересні 2009 р. було 7,2 мільйона користувачів порівняно з 3,2 мільйона у 2006 р., у 2010 р. їхня кількість сягнула 11,3 мільйона, а у 2016 р. — 13,6 мільйона.

ПРОЦЕНТ ОСІБ, ЯКІ КОРИСТУЮТЬСЯ ІНТЕРНЕТОМ

РЕЗУЛЬТАТ: 49,3%

Джерело: «Оцінка інформаційного суспільства», щорічна доповідь 2016 р., Міжнародний союз електрозв'язку (2015 р.)
Методика: ІВКР ЮНЕСКО

Чоловіки складають 51 % користувачів, а жінки — 49 %. 36 % користувачів — це користувачі віком від 14 до 29 років, 29 % — це користувачі віком від 25 до 39 років; це означає, що інтернет-аудиторія в Україні є досить молодого.

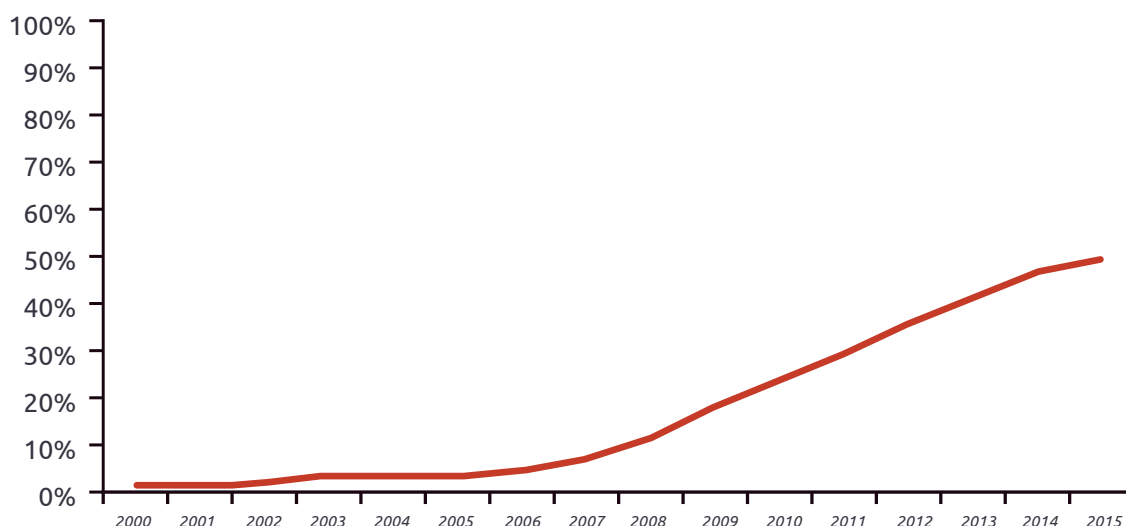
За даними Дослідницького центру Пью, недержавного ресурсу Північної Америки (центр статистики), 53 % дорослих громадян України мали доступ до інтернету хоча б час від часу або мали смартфон станом на 2015 рік. Дослідницький центр Пью також дійшов висновку, що 73 відсотки дорослих громадян України, які мають доступ до інтернету, використовують його щодня.

Згідно з ДССУ, 95,2 % компаній в Україні, або 41597 одиниць з 1303456 робітників, користувалися інтернетом у 2015 р. Серед них 27504 використовували xDSL-доступ, 12116 — комутований доступ або ISDN, та 12592 — мобільний доступ (GSM, GPRS, EDGE, 3G, CDMA та ін.).

Розвиток інформаційних технологій та, зокрема, інтернету значною мірою трансформує спосіб, у який люди отримують доступ, створюють, виробляють та поширюють культурний контент та ідеї, впливає на можливості людей отримувати доступ та брати участь у культурному житті. Один із пріоритетів національної культурної та інформаційної політики є запровадження користування інтернетом та NITC у регіонах, особливо в сільській місцевості, за допомогою освітніх та культурних організацій — шкіл, бібліотек, музеїв.

ПРОЦЕНТНА ЧАСТКА ОСІБ, ЯКІ КОРИСТУЮТЬСЯ ІНТЕРНЕТОМ

Результат у 2015 р.: 49,3%

Джерело: «Оцінка інформаційного суспільства», щорічна доповідь, МСЕ — ДССУ (2016 р.).

Методика: IBKP ЮНЕСКО

21 РІЗНОМАНІТТЯ ПРЕДСТАВЛЕНИХ ФІЛЬМІВ (АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ІНДИКАТОР): 12,95 % (2015 р.)

У 2015 р. **12,95 % усіх національно представлених фільмів були вітчизняного походження, включно із сумісним виробництвом.** У загальнонаціональному масштабі по всій Україні було представлено 263 фільми, з яких 224 були зарубіжними, 6 були сумісного виробництва та 23 були вітчизняного виробництва. Переважна більшість представлених фільмів була іноземного походження, 85,2 %.

Цей результат відображає низьку виробничу потужність вітчизняної кіноіндустрії або низькі рівні суспільної підтримки, запропонованої місцевим митцям у розробці та поширенні вітчизняного контенту та місцевих культурних галузей виробництва. Це стало наслідком політики попередніх років, коли виробництво фільмів та прокат не отримували належної підтримки з боку держави та були орієнтовані на зарубіжне виробництво (в основному, із США та Росії).

Тим не менш, кіноіндустрія вже робить суттєвий внесок у національну економіку. Згідно з індикаторами економічної сфери, 15,6 тисяч працевлаштованих осіб зайняті в кінематографічній діяльності, а внесок цієї діяльності у ВВП складає 1,1 мільярда гривень.

Український кінематограф поступово розвивався протягом останніх років, отримуючи належну підтримку з боку держави у 2016-2017 рр. за окремою бюджетною програмою, разом зі сприятливим законодавчим середовищем та політикою податкових пільг. Якість вітчизняних фільмів заслужила визнання у вигляді багатьох престижних міжнародних нагород, включно із нагородами Каннського кінофестивалю, Берлінського міжнародного кінофестивалю, Венеційського міжнародного кінофестивалю.

Image source

Культурна спадщина

Культурна спадщина робить внесок до постійної переоцінки культур та особистостей та є важливою рушійною силою передачі особливого досвіду, навичок та знань між поколіннями. Вона також служить натхненням для сучасної креативності та стимулює доступ до культурного різноманіття та задоволення від нього. Крім того, культурна спадщина має величезний економічний потенціал, наприклад, у контексті сектору туризму. Втім, культурна спадщина є нестійким надбанням, яке потребує політики та моделей розвитку, що зберігають та заохочують її різноманіття й унікальність задля стабільного розвитку.

Сфера культурної спадщини досліджує встановлення та впровадження багатовимірної концепції захисту, охорони та стимулювання стійкості культурної спадщини.

21 ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: 0,85/1 (2016 р.)

Результат України в 0,85/1 є середнім результатом з огляду на встановлення багатовимірної концепції захисту, охорони та стимулювання стійкості культурної спадщини. Рівень прагнення та дії, здійснюваних органами державної влади України, коливається відповідно до складника концепції. Хоча багато громадських зусиль присвячено реєстраціям та записам, збереженню, оцінці, управлінню та стимулюючій підтримці, усе ще є невідповідності між знаннями

ПОКАЗНИК РОЗВИТКУ БАГАТОВИМІРНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Кінцевий результат: 0,85/1

Джерело: Світове дослідження цінностей (2011 р.)

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

та побудовою можливостей для включення громади, підвищення рівня поінформованості та освіти.

В Україні є різні органи, відповідальні за питання культурної спадщини. Закон України «Про охорону культурної спадщини» №1805-III від 08.06.2000 р. (з поправками від 2012, 2013, 2014, 2014, 2015, 2016 рр., Глава 2 «Управління охороною культурної спадщини») встановлює, що державне управління у сфері охорони культурної спадщини довірено Кабінету Міністрів України та спеціально уповноваженим органам з охорони культурної спадщини.

Міністерство культури України (МКУ) уповноважене бути центральним органом виконавчої влади у сфері захисту культурної спадщини. Структурною одиницею МКУ є Управління з охорони культурної спадщини, що здійснює громадську політику з захисту культурної спадщини та її збереження; моніторинг та нагляд за дотриманням вимог законів з охорони культурної спадщини; заохочення міжнародного співробітництва в цій галузі.

Україна має показник **0,93/1 за реєстрації та записи. Це означає, що багато зусиль принесли результати в субнаціональній, національній та міжнародній реєстраціях та записах місць та елементів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини.**

Відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини», об'єкти культурної спадщини мають бути зареєстровані в Державному реєстрі нерухомих пам'яток України (надалі — Реєстр) у категоріях національного та місцевого значення та відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, художньої та наукової цінності. Процедура визначення категорії об'єктів культурної спадщини була ухвалена рішенням Кабінету Міністрів України 27.12.2001 р. №1760. Після включення нерухомого об'єкта до Реєстру всі його елементи набувають юридичного статусу пам'ятки. Нещодавно Міністерство культури України (МКУ) прийняло рішення з розробки та представлення електронного реєстру культурної спадщини, як матеріальної, так і нематеріальної. Список пам'яток, включених до Реєстру, з ідентифікованою назвою, датою створення, розміщенням та захисним номером, доступні в електронній формі на сайті МКУ:

<http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/doccatalog/list?currDir=162162>

Станом на 1 січня 2016 р. існує 130007 пам'яток культурної спадщини (національного та місцевого значення), зареєстрованих в Україні (порівняно з 2010 р. кількість скоротилася через анексію Криму та часткову окупацію Донецької та Луганської областей).

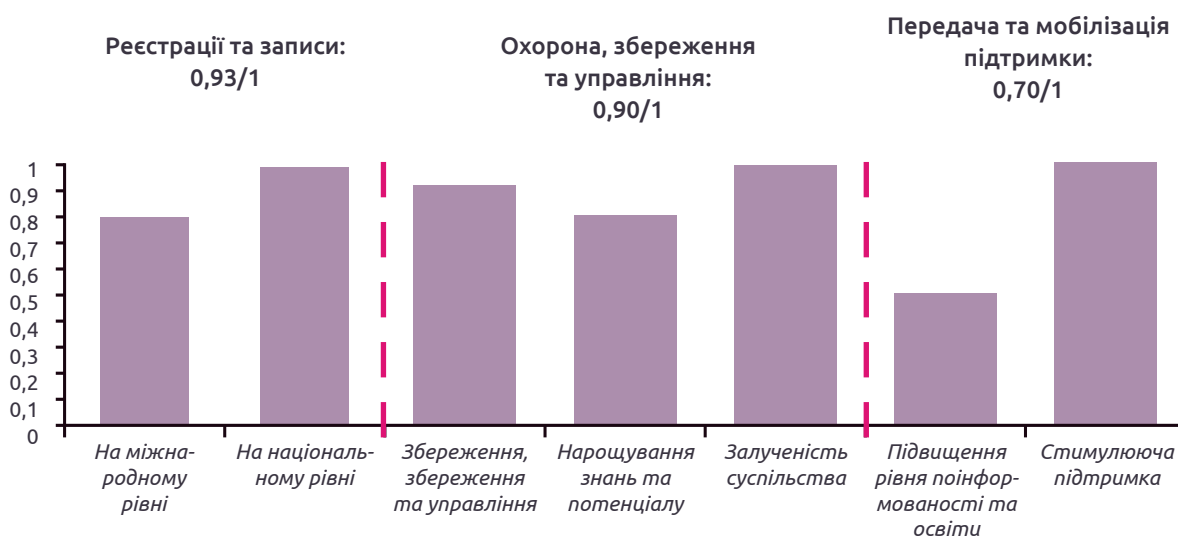
Серед них:

- 69866 — археологічні пам'ятки;
- 53456 — історичні пам'ятки;
- 2434 — пам'ятки монументального мистецтва
- 2941 — пам'ятки архітектури та містобудування
- 272 — пам'ятки садового мистецтва
- 4 — ландшафтні пам'ятки
- 11 — пам'ятки науки та техніки (дані статистичного звіту за 2015 р.)

Україна має показник **0,90/1** за **охорону, збереження та управління культурною спадщиною**, а це означає, що потрібна оновлена політика для побудови потужності та включення громад. Високий індикатор показує стійку передумову, успадковану з минулого сучасними менеджерами та адміністраторами, які стикаються з новими викликами та ризиками, що потребують додаткових зусиль для створення можливостей та включення громад.

Згідно з дослідженням, проведеним Українським центром культурних досліджень разом із Центром розвитку «Демократія через культуру», регіональні та місцеві органи управління, відповідальні за культурну спадщину, відповідні центри та культурні заклади, окрім наявних можливостей, хотіли б мати, пересудім, спеціальні навчальні програми та освітні курси управління культурною спадщиною та охороною за сучасних умов.

ПОКАЗНИК РОЗВИТКУ БАГАТОВИМІРНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Джерело: Український Центр культурних досліджень, ЮНЕСКО, Міністерство культури України

Методика: ІВКР ЮНЕСКО

Україна має показник **0,70/1** за **передачу та мобілізацію підтримки**, що **відображає помітні зусилля**, докладені до підвищення поінформованості щодо цінності культурної спадщини та її загроз, так само як зусилля для включення всіх ключових сторін. Втім, слід вжити додаткових заходів для розвитку освітніх програм у школах щодо культурної спадщини, та, особливо, щодо нематеріальної культурної спадщини, проводити адвокаційні кампанії у засобах масової інформації та започаткувати центри допомоги туристам у містах, котрі відвідують найчастіше. Тоді як докладені зусилля вже призвели до домовленостей із туристичними операторами (Львів, Київ) та залучення приватних фондів до захисту культурної спадщини та фінансування, жодних конкретних заходів протягом останніх трьох років для активного включення громадянського суспіль-

ства та/або приватного сектору в охорону, збереження та передачу культурної спадщини вжито не було.

Серед найактивніших громадських організацій у сфері культурної спадщини можна назвати: Київську міську організацію з захисту історичних та культурних пам'яток, Громадську організацію «Культурна держава», Всеукраїнську раду з захисту культурної спадщини, Громадську мережу «Опора», Ініціативу «Давайте захистимо Старий Київ», Благодійний фонд із захисту культурної та історичної спадщини Львова, Громадський рух Львова.

ВПРОВАДЖЕННЯ

Впровадження проекту IBKP в Україні почалося в березні 2016 р. та закінчилося в березні 2017 р.

Реалізація проекту в Україні була проведена за підтримки Програми ЄС та Східного партнерства «Культура і креативність» (Голова Програми, спеціаліст із наповнення потенціалу, Тім Вільямс (Tim Williams); Координатор проекту IBKP, спеціаліст із креативних та культурних індустрій, Рагнар Сііл (Ragnar Siil)). Український центр культурних досліджень (директор Олександр Буценко) разом із Центром розвитку «Демократія через культуру» діяв як головний національний партнер, координуючи та здійснюючи нагляд за процесом впровадження на національному рівні, зокрема шляхом інституційної та логістичної підтримки, та заохочуючи активне включення відповідних національних ключових партнерів.

Команда IBKP співпрацювала з командами країн, запропонувала технічну підтримку протягом створення індикаторів, оцінила кінцеві результати та допомогла в створенні комунікаційних матеріалів для використання на рівні країни та на рівні окремих осіб. Експерти з IBKP, Наїма Бурґо (Naima Bourgaoui) та Саймон Елліс (Simon Ellis), зробили суттєвий внесок у реалізацію проекту. Наїма Бурґо, консультанта ЮНЕСКО в галузі освіти, культури та економічного розвитку, надавала технічну допомогу в проведенні дослідження спеціально для звіту по Україні.

Для опрацювання культурної статистики на національному та місцевому рівнях, було створено невелику команду експертів, що розділяла 7 сфер аналізу. Віталій Бабенко, голова Секретаріату (Парламенту) Українського комітету Верховної Ради з питань культури та духовності, працював над такими сферами: культура як економічна діяльність, управління та гендерна рівність. Валентина Дем'ян, академічний секретар Українського центру культурних досліджень, була задіяна в обробці даних за такими сферами: освіта, соціальна участь, комунікація та культурна спадщина.

Збір та обробка даних були б неможливими без підтримки різноманітних установ:

- Міністерство культури України;
- Комітет Верховної Ради України з питань культури та духовності;
- Державна служба статистики України;
- Міністерство інформаційної політики України;
- Міністерство фінансів України;
- Міністерство освіти та науки України;
- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
- Міністерство економічного розвитку та торгівлі України;
- Державний комітет телебачення та радіомовлення України;
- Інститут соціології Національної академії наук України;
- Державне агентство України з питань кіно;
- Український центр розвитку музейної справи;
- Український комітет Міжнародної ради зі збереження пам'яток та історичних місць (ICOMOS).

Відмова від відповідальності

Culture &
Creativity

EU-Eastern Partnership Programme

Ця програма фінансується Європейським Союзом. Доповідь розроблено за підтримки Програми ЄС та Східного партнерства «Культура і креативність». Зміст цього звіту не відображає офіційну думку Європейського Союзу. Відповідальність за інформацію та погляди, виражені в публікації, лежить на авторах дослідження.

Програма фінансується
Європейським Союзом